

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Nr. 25 / 27.02.2019

Raport de evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Arieșul Mare pentru perioada 29.12.2016 - 01.10.2018

Echipa de evaluare:

Vodă Iulia Eufania - manager GAL

Horvath Ana Cosmina Victoria - Responsabil cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor

Roș Radu Ioan - Responsabil cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	1
REZUMAT.....	2
CONTEXT.....	3
SCOPUL ȘI OBIECTIVELE EVALUARII IMPLEMENTĂRII SDL.....	9
STABILIREA ÎNTREBARILOR DE EVALUARE. METODOLOGIA DE EVALUARE.....	24
SURSA DATELOR, TEHNICI PENTRU COLECTAREA DATELOR (CHESTIONARE, INTERVIURI, ETC.).....	32
CONSTATARI, CONCLUZII SI RECOMANDARI.....	45
LECTII ÎNVĂȚATE.....	46

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Prefață

Raportul de evaluare a strategiei de dezvoltare locală reprezintă o analiză aprofundată, cu caracter socio-economic, menită să identifice, să cuantifice și să demonstreze prin dovezi ceea ce s-a realizat, rezultatele obținute și schimbările generate, explicând principalele mecanisme care stau la baza acestor rezultate.

Evaluarea servește așadar la exprimarea aprecierilor cu privire la activitățile realizate sau în curs de realizare, cât sunt de utile, eficace, eficiente sau sustenabile și analiza modului în care intervențiile realizate produc efecte sau nu.

Evaluarea se diferențiază de monitorizare. Monitorizarea colectează date și totodată semnalează, propune măsuri de corecție. Evaluarea ca exercițiu dedicat utilizează toate informațiile puse la dispoziție de monitorizare și analizează diferite aspecte la diferite niveluri ale strategiei. Totodată, având ocazia de a sesiza anumite deficiențe informaționale necesare diverselor analize, evaluarea poate propune măsuri în acest sens și astfel poate contribui la dezvoltarea sistemului de monitorizare.

Elaborarea prezentului Raport de evaluare precum și concluziile obținute au fost direct corelate cu disponibilitatea datelor provenite din teritoriul GAL, acestea fiind la rândul lor în relație directă cu gradul de implementare a măsurilor programate.

Luând în considerare numărul de proiecte selectate la sfârșitul lunii septembrie 2018, se constata că implementarea anumitor măsuri din SDL se află încă într-o etapă incipientă întrucât selectarea personalului și activitățile au fost demarate cu întârziere. Trebuie menționat totodată faptul că studiul este realizat în cadrul procesului de evaluare a implementării SDL pentru perioada decembrie 2016 - septembrie 2018 pe baza proiectelor depuse, evaluate și selectate.

Prezentul raport de evaluare privind implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală (2014-2020) este rezultatul unor responsabilități ale GAL-ului privind monitorizarea și evaluarea acesteia așa cum reiese din cerințele impuse de Regulamentul UE nr. 1303/2013, Art. 34, par. 3, lit. g, Art.33, par.1,lit.f, Regulamentul UE 1305/2013, art. 71, precum și din adresa MADR, nr. 216658/30.10.2018.

Perioada de timp pentru care a fost întocmit este cuprinsă între 29.12.2016 și 01.10.2018. Urmărirea continuă a rezultatelor existente în baza de date constituită ulterior semnării contractului a permis realizarea unei prime evaluări comparative ale acestora prin raportare la ținte cum ar fi gradul de contractare, gradul de absorbție, numărul locurilor de muncă nou create, numărul exploataților sprijinite, etc.

Procesul de evaluare a avut loc în perioada 01.11.2018 - 25.02.2019.

Evaluarea reflectă progresul implementării strategiei la data de 01.10.2018.

Prezentare echipa de evaluatori:

Vodă Iulia Eufania Lucian - manager GAL

Horvath Ana Cosmina Victoria - Responsabil cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor

Roș Radu Ioan - Responsabil cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor.

Etapile principale ale procesului de evaluare au constat în:

1. Elaborarea planului de evaluare și constituirea unui Comitet de coordonare a evaluării;
2. Elaborarea design-ului evaluării;
3. Derularea activității de evaluare;
4. Redactarea raportului de evaluare;
5. Diseminarea.

Evaluarea a urmărit analiza eficacității (măsura în care au fost îndeplinite obiectivele stabilite), eficienței (relația optimă între resursele folosite și rezultatele obținute), relevanței

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

(măsura în care obiectivele programate sunt în conformitate cu nevoile, problemele și diferite alte aspecte întâlnite în implementarea strategiei) și impactului socio-economic generat de intervențiile acestora asupra dezvoltării durabile și echilibrate a teritoriului.

Întrucât evaluarea se referă la o etapă intermediară, concluziile vor putea fi utilizate în vederea aplicării de măsuri corective care să asigure înlăturarea factorilor de insucces.

Studiul de evaluare a pus accent pe analiza eficacității, eficienței și relevanței SDL pentru teritoriul GAL Arieșul Mare. În baza răspunsurilor furnizate la întrebările de evaluare au fost formulate o serie de concluzii și recomandări privind implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Ansamblul documentelor care stau la baza întocmirii procesului de evaluare sunt prezentate în cadrul anexelor la prezentul raport.

În etapele de evaluare au fost implicați un număr de 49 de participanți - lideri locali-15, beneficiari de proiecte - 10, membri ai parteneriatului - 24).

Raportul de evaluare a fost prezentat membrilor Consiliului Director al GAL Arieșul Mare care au luat la cunoștință de conținutul și de concluziile acestuia și au completat grila de calitate a evaluării din Anexa 1 a ghidului operațional.

Comitetul Director a emis **Decizia nr. 2 din 27.02.2019** prin care a fost aprobat Raportul de evaluare în vederea transmiterii acestuia către DGDR din cadrul MADR.

Rezumat

Obiectivul principal al Raportului este acela de a evalua implementarea Strategiei pentru a-i spori relevanța, eficiența, eficacitatea, impactul și sustenabilitatea intervențiilor.

Această evaluare este realizată folosind resursele disponibile într-un mod eficient și sustenabil. Informațiile prezentate în acest Raport se referă la relevanță, fezabilitate, sustenabilitate și impact (potențial) al priorităților și măsurilor ca și parte a strategiei. Mai mult, sunt formulate concluzii referitoare la coerența Strategiei locale și posibile modalități de a folosi un sistem de monitorizare și evaluare eficient.

Intenția Strategiei este de a stimula și a coordona dezvoltarea locală prin valorificarea potențialului local cu scopul de a atinge o dezvoltare teritorială echilibrată. Implementarea strategiei impune o colaborare intensă între actorii locali: administrația publică locală, operatori economici, societatea civilă, ONG-uri și alți parteneri (posibili beneficiari).

Concluzii:

- În urma acestor întâlniri avute cu diferiți posibili beneficiari s-a constatat că exista o încredere generalizată a populației în capacitatea GAL de a implementa Strategia de Dezvoltare Locală în scopul dezvoltării comunelor din teritoriu.
- Majoritatea persoanelor prezente la întâlniri s-au arătat deschise și interesate de depunerea de proiecte în cadrul măsurilor din SDL.
- Urmare a numărului mic de proiecte depuse, apelurile de selecție au fost prelungite conform cerințelor posibilor beneficiari interesați.
- Valorile proiectelor care se afla în stadiu de idee depășeste cu mult valoarea alocată prin SDL.

După încheierea primelor apeluri de selecție, se constată că au fost depuse un număr relativ mic de proiecte pentru unele măsuri, iar pentru altele nu au fost solicitări. Astfel este necesară o nouă activitate de colectare a datelor din teritoriu pentru a identifica eventualele cauze care au determinat nedepunerea de proiecte preconizată.

Au fost împărțite chestionare diferitelor categorii de factori implicați și, în urma completării, s-a constatat că între timp nevoile nu mai coincideau întocmai cu cele constatate la

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Începutul implementării SDL. Ca urmare, s-a concluzionat faptul că măsurile din SDL vor trebui completate și actualizate conform noilor nevoi descoperite în teritoriu, iar în urma întocmirii Raportului de Evaluare a implementării SDL se constată necesitatea revizuirii unora dintre măsuri și adaptarea acestora la noile nevoi întâlnite în teritoriu.

Context

Arealul cunoscut sub numele de ARIEȘUL MARE reprezintă un teritoriu compact și omogen constituit din arealul administrativ a 8 unități administrativ - teritoriale din județele Alba și Bihor, un spațiu geografic ce are la bază la bază vechiul teritoriul istoric al Arieșului Mare situat în Munții Apuseni (Carpații Occidentali). Teritoriul GAL Arieșul Mare acoperă o parte a Țării Moților - loc legendar pentru istoria, cultura și tradițiile transilvănene și românești.

Încadrarea în teritoriul național al României este una centrală-vestică, această poziționare putând aduce un mare avantaj față de axele economice cu condiția construirii unor legături corespunzătoare cu infrastructura de transport. În ceea ce privește încadrarea județeană teritoriul GAL se poziționează în nord-vestul județului Alba și în sud-estul județului Bihor, având un acces la rutele de comunicații din cele două județe prin DN 75 și DN 76 (E 79) și un mare potențial de dezvoltare.

Suprafața totală a teritoriului GAL Arieșul Mare este de 447,26 kilometri pătrați, împărțită în cele două județe: în județul Alba are - 406,15 km² iar în Județul Bihor - 41,11 km².

Din cele 8 de unități administrativ-teritoriale 7 aparțin județului Alba (Comuna Arieșului Mare, Comuna Gârda de Sus, Comuna Horea, Comuna Poiana Vadului, Comuna Scărișoara, Comuna Vadu Moților, Comuna Arieșeni) și una este din județul Bihor (Orașul Nucet).

Întreaga suprafață a teritoriului GAL se suprapune peste teritoriul Munților Apuseni, în zona parcursă de râul Arieșul Mare înainte de confluența acestuia cu Arieșul Mic. Arieșul este unul dintre râurile importante din Transilvania și nord-vestul României, care izvorăște din Masivul Bihorean, partea centrală a Munților Apuseni.

În vederea depunerii elaborării și depunerii spre finanțare a Strategiei de Dezvoltare Locală s-a constituit parteneriatul teritoriului Arieșul Mare care reunește un număr de 24 de parteneri, dintre care 8 parteneri publici, unități administrative teritoriale, după cum urmează: Comuna Albac, Comuna Gârda de Sus, Comuna Horea, Comuna Poiana Vadului, Comuna Scărișoara, Comuna Vadu Moților, Comuna Arieșeni, Orașul Nucet

Acestora li se alătură 13 parteneri privați, respectiv, Bota Ioan Nicolae Întreprindere Individuală, SC Trans Lup Forest SRL, SC Marnic Total Construct SRL, Morar Viorel Lucian "Pensiune Aurora" Întreprindere Individuală, SC Apuseni Design Construct SRL, Morar Mircea Petru Persoană Fizică Autorizată, SC Rîul Mare SRL, SC Alpin Eurowood SRL, SC Poiana Verde SRL, Mocan Ioan Claudiu "Pensiunea Valea Brazilor" Persoană Fizică Autorizată, SC Awa Lamasoia SRL, SC Biharia SRL, SC Vioemi Prod SRL.

Din parteneriat mai fac parte și 3 parteneri care reprezintă societatea civilă, sectorul ONG: Asociația Crescătorilor de Taurine Poiana Vadului, Asociația Vadu Moților Lumina din Suflet și Asociația Comitetul Local OVR Gârda de Sus.

Autoritățile publice locale urmăresc îmbunătățirea și extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement, culturale și a infrastructurii aferente, îmbunătățirea infrastructurii la scară mică și investiții de uz public în infrastructura turistică la scară mică. Partenerii publici prin acțiunile pe care le derulează în teritoriu reușesc satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, precum și crearea unor noi locuri de muncă. Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural este indispensabil legată

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

de existența unei infrastructuri rurale, existența și accesibilitatea serviciilor de bază, inclusiv a celor de agrement, social, socio-medical și cultural. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii stradale și de agrement, socială și culturală reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și care pot conduce la o incluziune socială, inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale. Dezvoltarea infrastructurii generează în mod direct dezvoltarea investițiilor private în toate sectoarele economiei deoarece această dezvoltare asigură accesul facil în zone cu potențial din teritoriu iar dezvoltarea investițiilor private generează noi locuri de muncă.

Partenerii privați din teritoriul ARIEȘUL MARE sunt implicați în dezvoltarea teritoriului prin activitățile economice pe care le desfășoară în diferite domenii contribuind zi de zi la progresul economic al zonei. Interesul manifestat în dezvoltarea teritoriului rezultă din participarea la parteneriatul GAL, la reuniunile de lucru ale acestuia. Implicarea partenerilor privați va duce la stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin susținerea financiară, contribuind astfel la crearea de noi locuri de muncă, la diversificarea economiei rurale, la creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale.

Partenerii reprezentând societatea civilă - sectorul ONG demonstrează interesul și implicarea în dezvoltarea teritoriului prin actele statutare, scopurile și obiectivele acestora fiind în deplină concordanță cu dezideratul dezvoltării economice, sociale, culturale a zonei.

Obiectivele, prioritățile de dezvoltare rurală și domeniile de intervenție, precum și măsurile incluse în strategie, corelate cu domeniile de intervenție, prioritățile și obiectivele de dezvoltare rurală au fost stabilite în urma consultărilor publice, sondajului de opinie și în baza analizei diagnostic a teritoriului și a analizei SWOT.

Redăm mai jos corespondența între obiectivele de dezvoltare rurală, prioritățile de dezvoltare rurală, domeniile de intervenție, măsurile propuse și indicatorii de rezultat:

1 - Favorizarea competitivității agriculturii,

P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale -1A) Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale - Măsura stabilită în SDL: M5/1A Promovarea asociativității, inovări și transferului de cunoștințe din zona rurală din microregiunea Arieșul Mare;

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor -2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole - Măsura stabilită în SDL: M2/2A Soluții inovative pentru o agricultură/industrie alimentară competitivă în microregiunea Arieșul Mare;

3 - Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale 6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale - Măsura stabilită în SDL: M1/6B Dezvoltarea și modernizarea satelor din microregiunea Arieșul Mare.

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale 6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă - Măsura stabilită în SDL: M3/6A Dezvoltarea activităților non-agricole în Microregiunea Arieșul Mare.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale 6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale - Măsura stabilită în SDL: M5/6B Promovarea incluziunii sociale în microregiunea Arieșul Mare.

Prioritățile stabilite și măsurile propuse au fost ierarhizate astfel:

I. P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, în cadrul a căreia au fost incluse trei măsuri, ierarhizate astfel respectiv: M1/6B, M3/6A și M4/6B.

II.P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor - fiind inclusă măsura M2/2A.

III. P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic - măsura M4/5C.

IV. P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale prin măsura M5/1A.

Programul LEADER a reprezentat în perioada de programare 2007-2013 elementul de noutate în raport cu abordările anterioare ale strategiilor și programelor de dezvoltare rurală. Necesitatea apariției lui a fost justificată prin experiența de peste 20 de ani ale altor state europene, care au plasat Dezvoltarea Locală sub Responsabilitatea Comunităților, dar și datorită semnificativității unor cuvinte cum ar fi inovare și atipic. El nu reprezintă doar un prilej de implementare a unor măsuri, ci o metodă de mobilizare și promovare a dezvoltării rurale a comunităților prin adaptarea deciziilor la nevoile extrem de diverse ale acestora.

În acest context strategia de dezvoltare locală a GAL Arieșul Mare reprezintă principalul document de planificare și programare elaborat la nivelul teritoriului GAL și asumat de către partenerii implicați în proiect. În egală măsură strategia propusă poate fi inclusă în strategia de dezvoltare regională și națională, datorită dimensiunii programului LEADER.

Programul LEADER este un instrument care generează o mai mare apropiere a autorităților locale de cetățeni, de societatea civilă și de operatorii economici din teritoriu toți fiind parteneri care conlucrează în procesul elaborării și implementării unei Strategii de Dezvoltare Locală menită să asigure o dezvoltare sustenabilă a teritoriului pe termen lung.

GAL-urile reprezintă soluția concretă, transformarea în realitate a potențialului pe care comunitățile locale îl pot valorifica pentru a se putea înscrie în această nouă abordare a dezvoltării satului european, o abordare prin care se încurajează întoarcerea și/sau stabilirea tinerilor în teritoriul LEADER și dezvoltarea economică, socială și culturală a acestuia. Pentru a sprijini acest demers se pune accentul pe: stimularea parteneriatelor, transferul de cunoștințe și implementarea inițiativelor inovative.

LEADER reprezintă o oportunitate pentru domenii de acțiune diverse, identificate la nivel local, cum ar fi:

- contribuția la diversificarea activităților economice non-agricole și încurajarea micilor întreprinzători;
- crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică, infrastructura fizică locală la scară mică, inclusiv broadband și a serviciilor de bază;
- creșterea atractivității zonelor LEADER și diminuarea migrației populației, în special a tinerilor;
- îmbunătățirea incluziunii sociale inclusiv în ce privește grupurile minoritare/ etnice, protejarea și conservarea patrimoniului natural și cultural rural
- diversificarea ofertei turistice, încurajarea inițiativelor de dezvoltare locală cu un grad ridicat de integrare socio-economică teritorială.

Inițiativa constituirii unui parteneriat pentru constituirea unui grup de acțiune locală și a elaborării prezentei strategii de dezvoltare locală a aparținut unui grup de responsabili ai

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

autorităților publice, a sectorului privat și a sectorului ONG din zona teritorială Arieșul Mare. Până la momentul actual teritoriul nu a fost acoperit de un grup de acțiune locală funcțional fiind astfel văduvit de alocări financiare prin programul LEADER pentru perioada 2007-2013.

Populația totală a teritoriului este de 14.024 locuitori dintre care 11.859 în județul Alba.

Suprafața totală a teritoriului GAL Arieșul Mare este de 447,26 kilometri pătrați, împărțită în cele două județe: în județul Alba are - 406,15 km² iar în Județul Bihor - 41,11 km².

Parteneriatul își propune prin intermediul grupului de acțiune locală inițierea procesului de dezvoltare echilibrată și durabilă a teritoriului în vederea sporirii calității vieții cetățenilor și ridicarea standardelor de trai. Astfel parteneneriatul va urmări ca și obiectiv general dezvoltarea economică și socială la nivel de teritoriu în baza unor acțiuni durabile, de calitate, sustenabile financiar, uman și instituțional. Obiectivele principale previzionate a fi atinse ca urmare a implementării LEADER în teritoriu sunt:

- Dezvoltarea satelor prin modernizarea și înfrumusețarea vetrei satului (teritoriul intravilan), a spațiilor publice locale destinate serviciilor publice, turismului și sportului, dotarea cu echipamente a infrastructurii publice pentru serviciile publice, îmbunătățirea infrastructurii de acces la scară mică din intravilanul satelor;
- Dezvoltarea agriculturii din microregiune prin finanțarea proiectelor de investiții în activitatea agricolă inclusiv procesarea produselor agricole;
- Dezvoltarea și diversificarea activităților non-agricole în teritoriu, crearea de locuri de muncă, diversificarea și dezvoltarea serviciilor pentru populație, dezvoltarea turismului și a activităților de recreere;
- Dezvoltarea unui sistem integrat de servicii care să contribuie la incluziunea socială a grupurilor vulnerabile din teritoriu;
- Valorificarea potențialului uman și natural al teritoriului prin îmbunătățirea transferului de cunoștințe și al acțiunii în parteneriate sau rețele de cooperare.

Obiectivele principale sunt stabilite, în funcție de nevoile și prioritățile teritoriului, deduse în urma unei analize amănunțite efectuată în teritoriu, inclusiv prin efectuarea unui sondaj de opinie.

Parteneriatul își propune inițierea și derularea unor proiecte de cooperare cu alte grupuri de acțiune locală în vederea dobândirii de noi competențe și experiențe comune iar proiectul de cooperare să obțină finanțare prin intermediul sub-măsurii 19.3 "Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupului de Acțiune Locală".

Temele cooperării vor fi obiceiurile, tradițiile, portul popular, produsele locale și producătorii locali precum și obiectivele turistice și operatorii turistici locali (pensiuni/agropensiuni/hoteluri/alte structuri) astfel încât vor contribui la îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Strategia de Dezvoltare Locală.

În cadrul axei LEADER, cooperarea reprezintă o modalitate de a extinde experiențele locale pentru îmbunătățirea strategiilor locale, un mod de a avea acces la informații și idei noi, de a face schimb de experiență și de a învăța din experiența altor regiuni sau țări, pentru a stimula și sprijini inovația, pentru dobândire de competențe și îmbunătățirea lor.

Prin intermediul activităților de cooperare se vor finanța proiecte de cooperare între GAL-uri și alte grupuri/parteneriate, care funcționează după principiul LEADER care au un rol activ în dezvoltarea rurală.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Prezentarea măsurilor

În cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului „Arieșului Mare” au fost stabilite 5 măsuri adaptate nevoilor specifice ale arealului GAL ARIEȘUL MARE identificate în analiza diagnostic pe baza consultării și sondării teritoriului, după cum urmează:

1. Măsura M1/6B - Dezvoltarea și modernizarea satelor din Microregiunea Arieșului Mare - 535.173 euro

Măsura contribuie la:

- îmbunătățirea infrastructurii de acces la scară mică din intravilanul satelor;
- dezvoltarea satelor prin modernizarea și înfrumusețarea vetrei satului (teritoriul intravilan);
- îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale (de ex. parcuri, terenuri de joacă pentru copii, sedii primarii, capele, stații de autobuz, piețe de valorificare a produselor locale, etc.);
- îmbunătățirea serviciilor publice locale prin modernizarea și dotarea cu echipamente a infrastructurii publice;
- îmbunătățirea siguranței publice prin înființarea și/sau modernizarea rețelelor de iluminat public și prin instalarea sistemelor de supraveghere;
- îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistic de uz public;

2. Măsura M2/2A - Soluții inovative pentru o agricultură/industrie alimentară competitivă în Microregiunea Arieșului Mare - 233.416,94 euro

Măsura contribuie la:

- proiecte de investiții în agricultură și industria alimentară;
 - încurajarea parteneriatelor prin susținerea formelor asociative (asociații de crescători de animale și/sau cooperative agricole) care își au sediul în teritoriul GAL;
 - măsura încurajează producerea de produse tradiționale care promovează identitatea teritoriului;
 - sprijinul va fi acordat cu prioritate exploataților care vor introduce produse, procese și tehnologii noi;
 - stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL;
 - dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
 - păstrarea și crearea de noi locuri de muncă.
- Valoarea adăugată a măsurii este dată și de implicarea de jos în sus a populației și a participării integrate a reprezentanților sectoarelor economice.

3. Măsura M3/6A - Dezvoltarea activitatilor non-agricole în Microregiunea Arieșului Mare - 255.777,55 euro

Măsura contribuie la:

- Proiecte de investiții în domeniile neagricole;
 - încurajarea întreprinderilor din domeniul non-agricol care desfășoară activitate sau folosesc materii prime și forță de muncă din mai mult mai mult de două UAT membre ale GAL.
 - stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL;

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- crearea de noi locuri de muncă.

4. Măsura M4/6B - Promovarea incluziunii sociale în Microregiunea Arieșului Mare - 75.000 euro.

- intervențiile în domeniul incluziunii sociale a persoanelor, grupurilor și comunităților vulnerabile, inclusiv a populației rom, a persoanelor cu dizabilități și a persoanelor în vârstă dependente, se concentrează pe abordarea de tip dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității și pe tranziția de la îngrijirea instituționalizată la serviciile la nivelul comunității.

- cerința de "serviciu integrat", precum și relaționarea serviciilor cu grupurile vulnerabile mai numeroase și prevederile din standardele de calitate aferente serviciilor propuse.

Valoarea adăugată a măsurii este dată și de implicarea de jos în sus a populației și a participării integrate a reprezentanților sectoarelor economice.

5. Măsura M5/1A - Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe în zona rurală din Microregiunea Arieșului Mare - 19.445,74 euro.

- Fundamentarea măsurii pe analiza gradului de asociativitate și a acțiunii comune la nivelul microregiunii,

- Accentul pus de măsură pe schimbarea atitudinii IMM-urilor și persoanelor care lucrează în agricultură față de importanța aplicării în practică a rezultatelor cercetării,

- Înființarea Centrelor de resurse ca și soluție pentru formarea unui baze de cunoștințe în mediul rural și stimularea inovării,

- Susținerea organizării de clustere și rețele de afaceri ca soluții viabile de utilizare în comun a facilităților și a schimbului de cunoștințe și expertiză.

Alocarea financiară totală pentru finanțarea măsurilor destinate dezvoltării teritoriului (proiecte care vor fi inițiate de către unitățile administrativ teritoriale componente și de către entități private) și pentru funcționarea Grupului de Acțiune locală este de 1.398.503,31 euro.

Scopul și obiectivele evaluării

Obiectivul general al raportului de evaluare este reprezentat de evaluarea eficacității, eficienței și relevanței măsurilor din Strategia de Dezvoltare Locală.

Scopul și obiectivele evaluării explică de ce este nevoie de evaluare sau, mai bine zis, cui va folosi această evaluare și cum anume (care sunt intențiile de utilizare a rezultatelor evaluării). În general, evaluarea are două obiective:

- pentru a raporta și demonstra la diferite nivele, prin colectarea de informații și dovezi solide, modul în care s-a acționat, cum au fost utilizate resursele și ce rezultate și efecte au fost obținute prin implementarea SDL;
- pentru a înțelege ce și cum funcționează sau de ce nu funcționează (factorii și mecanismele care influențează rezultatele SDL) contribuind astfel la identificarea unor eventuale măsuri de corecție pentru actuala strategie (pentru a îmbunătăți eficacitatea, eficiența, relevanța, impactul, sustenabilitatea acesteia) și la formularea

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

de lecții utile pentru îmbunătățirea modului de proiectare și implementare ale strategiei viitoare.

La cele de mai sus se adăugă și alte argumente, precum analiza primelor "reacții" din teren la implementarea strategiei în vederea unei eventuale realocări a unor resurse financiare, analiza modului de implementare în termeni de eficiență pentru îmbunătățirea gestionării implementării, analiza funcției de animare pentru a explica cum funcționează diferitele componente ale acesteia etc.

Identificarea principalelor categorii de factori interesați ai evaluării e totodată importantă pentru:

- planificarea evaluării - stabilirea modului de implicare a acestor factori interesați în planificarea evaluării, acest aspect fiind important atât pentru formularea întrebărilor de evaluare, cât și pentru implementarea evaluării;
- comunicarea rezultatelor evaluării - clarificarea grupurilor țintă ale comunicării și a nevoilor acestora contribuie la o planificare mai eficace a canalelor și modalităților de comunicare cu acestea.

Scopul evaluării este de a contribui la îmbunătățirea strategiei de dezvoltare locală a GAL Ariesul Mare din punct de vedere al designului și implementării și la responsabilizarea consiliului director și a echipei de proiect care gestionează utilizarea fondurilor. Evaluarea constă în analiza modului în care intervențiile realizate prin intermediul măsurilor cuprinse în Strategia de Dezvoltare Locală sunt eficace, eficiente, sustenabile, și comunicarea/transmiterea rezultatelor următoarelor categorii de factori interesați1:

- entități implicate în implementarea și evaluarea PNDR: Autoritatea de Management, RNDR, evaluatorul la nivel PNDR;
- entități instituționale responsabile de elaborarea și implementarea de politici de dezvoltare teritorială;
- beneficiari ai strategiei, alți factori interesați publici și privați la nivel local;
- partenerii din cadrul GAL, Consiliul director GAL.

Prin urmare evaluarea realizată va contribui la îmbunătățirea SDL-ului și va fi folosită ca bază pentru eventualele actualizări ale acesteia pe parcursul implementării sale.

Modificările ulterioare vor avea la bază detectarea aspectelor care trebuie și pot fi schimbate pentru creșterea relevanței, eficacității, eficienței și a impactului strategiei.

Metodologia de evaluare

Definiții

Beneficiar - organizație publică sau privată care preia responsabilitatea realizării unui proiect și pentru care a fost emisă o Decizie de finanțare de către AFIR/care a încheiat un Contract de finanțare cu AFIR, pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Cerere de finanțare - document depus de către un solicitant în vederea obținerii sprijinului financiar nerambursabil;

Cofinanțare publică - reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor prin FEADR - aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;

Controlul implementării strategiei presupune stabilirea unui sistem de verificare a respectării planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare locală;

Evaluarea- implică o decizie cu privire la intervenții, în funcție de rezultatele, de impactul și de nevoile pe care acestea urmăresc să le satisfacă. Ea este un instrument sistematic, care oferă dovezi pentru luarea deciziilor și îmbunătățește eficacitatea, utilitatea și eficiența implementării strategiei;

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Grup de Acțiune Locală (GAL) - parteneriat public-privat alcătuit din reprezentanți ai sectoarelor public, privat și societatea civilă;

Indicator specific înseamnă rezultatul la care contribuie o prioritate de investiții sau o prioritate a Uniunii într-un context local specific prin acțiuni sau măsuri luate în cadrul unei astfel de priorități;

Indicatorii financiari (input) - se referă la bugetul alocat pe fiecare nivel măsură. Acești indicatori sunt utilizați pentru monitorizarea progresului Strategiei în funcție de angajamentele și plățile efectuate din fondurile disponibile pentru fiecare măsură în relație cu costurile eligibile;

Indicatorii de realizare (output) se referă la activitatea efectuată. Aceștia sunt măsurați în unități fizice sau monetare (numărul de ferme susținute financiar, lungimea drumului construit).

Indicatorii adiționali - se referă la stabilirea unor indicatori suplimentari în cadrul Strategiei.

Indicatorii de rezultat se referă la efectul direct și imediat al unui program. Ei furnizează informații asupra schimbărilor, de exemplu, mediul, capacitatea sau performanța beneficiarilor direcți. Acest tip de indicatori pot fi de natură fizică (reducerea timpului zilnic, numărul instruirilor succesive) sau financiară (resursele din sectorul privat, scăderea costului de transport);

Indicatorii de impact se referă la consecvența programului vizavi de efectul imediat asupra beneficiarilor direcți. Se pot defini două concepte ale impactului. Impacturile specifice sunt acele efecte apărute după un anumit interval de timp dar care sunt, totuși în legătură directă cu acțiunile luate. Impacturile globale sunt efecte de lungă durată care afectează un segment larg de populație. Este clar că măsurarea acestui tip de impact este complexă și poate cauza clar relații adesea dificil de stabilit.

LEADER - Măsură din cadrul PNDR ce are ca obiectiv dezvoltarea comunităților rurale ca urmare a implementării strategiilor elaborate de către GAL. Provine din limba franceză „Liaisons Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale” - „Legături între Acțiuni pentru Dezvoltarea Economiei Rurale”;

Măsură - set de operațiuni care contribuie la realizarea uneia sau mai multora dintre prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.;

Monitorizarea strategiei - reprezintă activitatea sistematică prin care se pun la dispoziția factorilor implicați (Autoritatea de Management, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor rurale Pescuit) informații cu privire la progresul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a Asociației PARTENERIAT GAL ARIEȘUL MARE;

Proiect - orice operațiune întreprinsă de un beneficiar al măsurilor incluse Strategia de Dezvoltare Locală GAL Arieșul Mare finanțată din FEADR.

Potențial beneficiar (solicitant) - reprezintă o persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin FEADR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu AFIR

Proiect eligibil - PROIECT care îndeplinește criteriile și condițiile precizate în Ghidul Solicitantului, pe care trebuie să le îndeplinească în vederea finanțării.

Rata de eroare a proiectelor reprezintă raportul dintre proiectele declarate eligibile la AFIR și proiectele selectate la GAL.

Reprezentantul legal - reprezentant al beneficiarului care semnează angajamentele legale, desemnat conform actelor constitutive/statutului beneficiarului;

Sesiune de depunere reprezintă perioada calendaristică în cadrul căreia GAL Arieșul Mare poate primi proiecte din partea potențialilor beneficiari ai proiectului.

Strategie de Dezvoltare Locală - Document ce trebuie transmis de potențialele GAL-uri către Autoritatea de Management și care va sta la baza selecției acestora. Prin acest document se stabilesc activitățile și resursele necesare pentru dezvoltarea comunităților rurale și măsurile specifice zonei LEADER;

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Valoare eligibilă a proiectului - reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul ghid și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;

Valoarea neeligibilă a proiectului - reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul ghid și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral, din punct de vedere financiar de către beneficiarul proiectului.

Valoare totală a proiectului - reprezintă suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru investiții/servicii.

Zi - zi lucrătoare.

1.2 ABREVIERI

PNDR - Programul Național de Dezvoltare Rurală;

FEADR - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune;

MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

DGDR - AM PNDR - Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală;

AFIR - Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

DATLIN - Direcția Asistență Tehnică, LEADER și Investiții Non-agricole din cadrul AFIR;

DIBA - Direcția Infrastructură de Bază și de Acces din cadrul AFIR;

DAF - Direcția Active Fizice din cadrul AFIR;

DPDIF - Direcția Plăți Directe și Instrumente Financiare din cadrul AFIR ;

OJFIR - Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel județean a AFIR (la nivel național există 41 Oficii Județene);

CRFIR - Centrul Regional Pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

SL - Serviciul LEADER din cadrul Direcției Asistență Tehnică, LEADER și Investiții Non-agricole din cadrul AFIR;

SLIN - CRFIR - Serviciul LEADER și Investiții Non-agricole din cadrul Centrului Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

SLIN - OJFIR - Serviciul LEADER și Investiții Non-agricole din cadrul Oficiului Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

CE SLIN - CRFIR/OJFIR - Compartimentul Evaluare, din cadrul Serviciului LEADER și Investiții Non-agricole - Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale/Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

CI SLIN - CRFIR/OJFIR - Compartimentul Implementare, din cadrul Serviciului LEADER și Investiții Non-agricole - Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale/Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

SAFPD - CRFIR - Serviciul Active Fizice și Plăți Directe din cadrul Centrului Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale

CE - SAFPD - OJFIR/CRFIR - Compartimentul Evaluare, din cadrul Serviciului Active Fizice și Plăți Directe - Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale/Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

SIBA - CRFIR - Serviciul Infrastructură de Bază și de Acces din cadrul Centrului Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

CE - SIBA - CRFIR - Compartimentul Evaluare, din cadrul Serviciului Infrastructură de Bază și de Acces - Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

CDRJ- Compartiment de Dezvoltare Rurală Județean;
SDL - Strategia de Dezvoltare Locală a GAL Arieșul Mare
GAL - Asociația GAL Arieșul Mare.

Referințe normative

Legislație comunitară

- Tratatul privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană ratificat prin Legea nr. 157/2005;
- Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 din 17 decembrie 2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1698/2005 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;

- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;

European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;

- Regulamentul Delegat (UE) nr. 807/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de introducere a unor dispoziții tranzitorii;

European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014 al Comisiei din 17 iulie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR);

European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;

- Regulamentul delegat (UE) nr. 1378/2014 al Comisiei de modificare a Anexei I la Reg. (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului și a anexelor II și III la Reg. (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului;

European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 834/2014 al Comisiei din 22 iulie 2014 de stabilire a normelor pentru aplicarea cadrului comun de monitorizare și evaluare a PAC;
- Regulamentul Delegat (UE) nr. 907/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea și închiderea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 908/2014 al Comisiei din 6 august 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, normele referitoare la controale, valorile mobiliare și transparența.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Legislație națională

- **Ordonanța Guvernului nr. 26/2000** cu privire la asociații și fundații, cu modificările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului nr. 226/2015** privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2015** privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării;
- **Hotărâre nr. 640/2016** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării.

Alte reglementări tehnice

- Ghidul de implementare Sub-măsura 19.4 ,, Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare,, versiunea 02;
- Manual de Procedură de procedură pentru implementarea Masurii 19 ,,Sprijin pentru dezvoltare locală LEADER,, Sub- masura 19.4 ,, Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și Animare” versiunea 02;
- Ghidul de implementare Sub-măsura 19.2 ,,Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală, versiunea 02;
- Manual de Procedură de procedură pentru implementarea Masurii 19,, Sprijin pentru dezvoltare locală LEADER,, Sub- masura 19.2 ,, Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală,, versiunea 04;
- Ghidul Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea SDL aprobat prin Ordinul MADR nr.415/22.12.2017;
- Strategia de Dezvoltare Locală GAL Arieșul Mare selectată de către DGDR AM PNDR versiunea 1.

Evaluarea și controlul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală reprezintă o sarcină obligatorie, conform art. 34 din Reg. (UE) nr. 1303/2013.

- Evaluarea reprezintă procesul prin care sunt determinate eficacitatea și eficiența implementării strategiei .
- Se va realiza în baza Planului de Evaluare anexa la prezenta procedură care descrie modalitatea prin care se va realiza evaluarea SDL. Responsabilitatea întocmirii planului revine Managerului GAL.
- Indicatorii luați în considerare vor fi cei ai fiecărei măsuri în parte, iar valorile de referință vor fi cele aprobate în Strategia de Dezvoltare Locală aprobată de AMPNDR.
- Evaluarea se va concentra asupra a patru aspecte principale: resurse investite, obiective realizate, rezultate obținute, impact realizat.
- Acțiunile de evaluare și control derulate de Asociația GAL Arieșul Mare presupun următoarele activități:

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

- Luarea operativă a deciziilor asupra implementării proiectului;
- Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor;
- Facilitarea coordonării între activitățile componentelor;
- Monitorizarea și raportarea la timp despre realizările și rezultatele proiectului
- Informarea factorilor de decizie a despre conținutul proiectului și realizările acestuia.
- Evaluarea se va concentra asupra a patru aspecte principale: resurse investite, obiective realizate, rezultate obținute, impact realizat.

Conform prevederilor din PNDR, GAL-urile trebuie să asigure la nivel local evaluarea SDL și să furnizeze informații relevante privind monitorizarea și evaluarea SDL, potrivit art. 71 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

- Prima evaluare realizată de DGDR AM PNDR va avea ca referință perioada cuprinsă între semnarea contractului de finanțare aferent sub-măsurii 19.4 și finalul anului 2018, cu termen limită de finalizare - 31 ianuarie 2019.

Responsabilități cu privire la monitorizarea SDL

Managerul Gal

- coordonează activitatea de implementare a strategiei de dezvoltare locală și efectuarea de activități specifice de monitorizare și evaluare a realizării obiectivelor și indicatorilor din strategie;
- urmărește întocmirea documentelor de monitorizare și transmiterea acestora în termenul stabilit instituțiilor beneficiare și organelor de decizie a Gal;
- avizează documentelor de monitorizare întocmite de experții tehnici
- dispune măsurile ce se impun cu privire la a realizării obiectivelor și indicatorilor din strategie;
- asigură întocmirea rapoartelor de activitate ale GAL-ului

Experții tehnici

- întocmesc și transmit la Situația centralizată a implementării Sub- măsurii 19.2 și o transmit la managerul GAL, CE SLIN OJFIR și Consiliului Director;
- întocmesc și transmit la Anexa 2 - Monitorizare GAL, care cuprinde tabele de mai jos și o transmit la managerul GAL, CE SLIN OJFIR și Consiliului Director;
- informează managerului GAL asupra problemelor aparute și a posibilităților de soluționare;
- întocmesc situații statistice și rapoarte tehnice tehnice asupra implementării SDL la solicitarea managerului GAL.

Pe parcursul procesului de evaluare echipa de evaluatori a utilizat atât surse primare de date, cât și surse secundare. Analiza a fost realizată având în vedere proiectele finanțate prin GAL în cadrul submăsurii 19 LEADER din PNDR (2014-2020).

Sursele primare de date utilizate pentru elaborarea raportului au fost colectate date prin:

- *Analiza datelor administrative* care au stat la baza abordării metodologice în formularea întrebărilor de evaluare;
- *Interviul* a fost adresat liderilor locali pentru completarea răspunsurilor la întrebările de evaluare;
- *Sondajul de opinie* pe bază de chestionar în rândul beneficiarilor de proiecte în implementare sau finalizate, localizate în teritoriul GAL-ului în vederea colectării de opinii și informații calitative utile pentru formularea răspunsurilor la întrebările de evaluare;
- *Observația* a fost folosită pentru a colecta informații detaliate privind implementarea și rezultatele unei intervenții. În cadrul specific al implementării SDL-ului GAL Arieșul Mare, observația poate aduce informații importante despre plus- valoarea abordării LEADER, rezultatele strategiei sau factorii care influențează implementarea acesteia.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală reprezintă o analiză aprofundată, cu caracter socio-economic, menită să identifice, să cuantifice și să demonstreze prin dovezi ceea ce s-a realizat, rezultatele obținute și schimbările generate, explicând principalele mecanisme care stau la baza acestor rezultate. Prin evaluare se identifică și se analizează rezultatele, efectele, mecanismele implementării Strategiei de Dezvoltare Locală și se formulează recomandări în urma lecțiilor învățate.

Rezultatele evaluării vor fi utilizate pentru exprimarea aprecierilor cu privire la activitățile realizate sau în curs de realizare, utilitatea acestora, eficacitatea și eficiența lor, sustenabilitatea și analiza modului în care eforturile realizate produc efecte sau nu.

MĂSURA	Obiective generale	Obiective specifice	Rezultate planificate
M1/6B	Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate economiilor comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea locurilor de muncă	Măsura contribuie la : -îmbunătățirea infrastructurii de acces și la scară mică dintravilanul satelor și satelor prin modernizarea și frumusețarea vetrei satului (teritoriul intravilan) -îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale (de ex. parcuri, terenuri de joacă pentru copii, sedii primării, stații de autobuz, piețe de valorificare produselor locale, etc.) -îmbunătățirea serviciilor publice locale prin modernizarea și dotarea echipamentelor a infrastructurii publice și frumusețarea de agrement și turistic de uz public	-Modernizarea de străzi și trotuare și amenajarea acestora pentru trafic pietonal; -Modernizarea infrastructurii rutiere la scară redusă care facilitează accesul la obiective de interes public precum și facilitarea accesului în zone în care infrastructura este foarte slab dezvoltată; -Înființarea, amenajarea spațiilor publice și de agrement pentru populația rurală; -Înființarea/dezvoltarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale; - Înființarea și/sau extinderea sistemelor de supraveghere video; -Achiziționarea utilajelor, echipamentelor pentru serviciile publice locale în cadrul primăriilor; -Înființarea, modernizarea și/sau dotarea infrastructurii de agrement și turistic de uz public conform specificului local; -Modernizarea și dotarea infrastructurii publice (sedii primării, baze sportive, stații de autobuz, alt mobilier urban, camine culturale) astfel încât de investiția în infrastructura nouă creată să beneficieze întreaga populație netă; -Renovarea/reabilitarea și dotarea unor clădiri/spații destinate pastrării și transmiterii de meserii, tradiții, obiceiuri și alte tipuri de activități tradiționale din teritoriul GAL; - Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

M2/2A	-Favorizarea competitivității agriculturii; -Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate economiilor comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea locuri de muncă	Măsura contribuie la: -Crestea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea, extinderea sau diversificarea activităților agricole -Crestea valorii adăugate a produselor prin pregătirea acestora pentru vânzare (procesare, depozitare, ambalare) și a gradului de participare a cadru de exploatațiilor pe piață -Crestea numărului de locuri de muncă	- Modernizarea spațiilor tehnologice sau de producție din cadrul exploatației -Achiziționarea de utilaje agricole moderne pentru modernizarea fermelor vegetale și zootehnice -Construirea/modernizarea spațiilor zootehnice - Construirea de centre de colectare a laptelui - Achiziția de mașini de transport frigorifice pentru carne, lapte -Achiziția unui abator mobil pentru bovine/porcine/ovine/caprine, cu condiția să deservească exploatarea agricolă (de ex: punctele de lucru ale fermei se afla la distanță) sau în cadrul componentelor de procesare/comercializare, caz în care se pot presta astfel de servicii și în afara fermei - Construirea și modernizarea de unități de procesare pentru lapte, carne, legume, cereale - Construirea de spații de depozitare și frig pentru legume/cereale - Înființare/modernizare de sere/solarii pentru legume
M3/6A	Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate economiilor comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea locuri de muncă	Măsura contribuie la: -Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei; -Dezvoltarea serviciilor pentru populație și activități economice; -Dezvoltarea turismului și activităților recreere; -Crearea de noi locuri de muncă.	-Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor în care se desfășoară activitatea propusă prin proiect; -Achiziționarea și costurile de instalare pentru utilaje, instalații și echipamente noi; -Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci; -Înființarea de ateliere/cooperative meșteșugărești; -Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea agropensiunilor și a altor structuri de primire turistică (camping, sat de vacanță, bungalow-uri, etc.) -Înființarea/modernizarea/dotarea unităților care prestează activități de agrement/recreative (trasee turistice; parcuri tematice de tip paint-ball, aventuri, amenajări areale de echitație, etc; centre închiriere echipamente sportive (biciclete, ATV-uri, unde, etc;) -Investiții pentru producerea și comercializarea produselor neagricole, investiții legate de furnizarea de servicii (de ex. servicii medicale, sanitar-veterinare) sau investiții pentru producția de combustibil din biomasă în vederea comercializării (ex. fabricare de peleti și

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

			brichete).
M4/6B	Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate economiilor comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă	Dezvoltarea unui sistem integrat de servicii care să contribuie la incluziunea socială a grupurilor vulnerabile din teritoriul GAL Arieșul Mare	-Înființarea de Centre sociale la nivelul UAT -Adaptarea infrastructurii publice, inclusiv a echipamentelor și utilajelor pentru accesul și operarea de către persoane cu dizabilități -Execuția lucrărilor de construcție și amenajare/modernizare a spațiilor pentru centrele sociale și multifuncționale -Dotarea centrelor cu echipamente și mobilier specific-
M5/1A	Favorizarea competitivității agriculturii	Îmbunătățirea transferului de formare profesională și de cunoștințe și a acțiunii în parteneriate, rețele de informare, prin cursuri de formare, ateliere și "clustere" menite să susțină valorificarea potențialului uman și conducerii exploatațiilor și a pădurilor, precum și natural al zonelor rurale din teritoriul GAL Arieșul Mare	-Crearea și oferirea de servicii de formare profesională și de dobândire de competențe, activități demonstrative și acțiuni în parteneriate, rețele de informare, prin cursuri de formare, ateliere și "clustere" menite să de lucru și îndrumare profesională. - Schimburi pe termen scurt la nivelul comunității locale și a pădurilor, precum și pentru vizite în exploatații și în păduri; - Costurile aferente deplasărilor, cazării și diurnei participanților; -Alte activități care susțin transferul de cunoștințe

Evaluarea implementării SDL este o cerință obligatorie. Scopul general al evaluării este concentrat pe cinci paliere și anume:

- **Relevanța** Strategiei de Dezvoltare locală a GAL Arieșul Mare față de nevoile și potențialul de dezvoltare din teritoriu. Coerența internă și cu politicile de referință relevante;
- **Eficacitatea** Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Arieșul Mare, gradul de atingere a rezultatelor planificate și contribuția la obținerea rezultatelor și a impactului prevăzut de aceasta;
- **Eficiența** costurilor înregistrate la nivelul operațiunilor finanțate prin Strategia de Dezvoltare Locală a GAL Arieșul Mare și obținerea impactului dorit;
- **Impactul** Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Arieșul Mare și obținerea efectelor dorite;
- **Sustenabilitatea** Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Arieșul Mare, șansele ca rezultatele obținute să fie păstrate sau dezvoltate în viitor.

Obiectivul evaluării este îmbunătățirea calității SDL și furnizarea judecăților de valoare și a recomandărilor pentru îmbunătățirea și asigurarea coerenței strategiei, prin identificarea și evaluarea problemelor.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Stabilirea întrebărilor de evaluare. Metodologia de evaluare

Metodologia abordată pentru elaborarea Raportului de evaluare privind implementarea SDL a GAL Arieșul Mare cuprinde un complex de metode ce combină colectarea și analiza datelor administrative, ancheta pe bază de chestionar, interviuri, metode cantitative pentru analiza indicatorilor și focus grupul.

Colectarea și analiza datelor administrative fundamentează abordarea metodologică atribuită întrebărilor de evaluare. Datele administrative analizate s-au referit cu precădere la teritoriul GAL Arieșul Mare și au fost utilizate în cel puțin trei scopuri:

- 1) Datele administrative privind proiectele selectate la nivel de GAL au fost utilizate pentru selectarea eșantionului de beneficiari pentru chestionare.
- 2) Analiza datelor administrative a reprezentat prima etapă parcursă în cadrul evaluării, prin care s-au analizat măsurile și implementarea SDL, respectiv în baza căreia s-a planificat și pregătit cercetarea pe teren.
- 3) Definirea temelor de discuție și direcționarea discuțiilor în cadrul interviurilor cu actorii cheie. Au fost organizate și derulate interviuri cu autoritățile publice locale din teritoriul GAL și alți actori cheie pentru a discuta progresul intervențiilor finanțate prin GAL pornind de la datele administrative existente.

Colectarea și analiza datelor administrative aferente proiectelor din teritoriul GAL Arieșul Mare permite concentrarea asupra aspectelor procedurale (de exemplu numărul de proiecte contractate și finalizate, suprafața exploatațiilor agricole, analiza criteriilor de selecție etc.) și realizărilor preliminare (de exemplu analiza indicatorilor financiari și de realizare, în conformitate cu obiectivele SDL).

Ancheta pe bază de chestionar a utilizat ca instrument chestionarul aplicat în rândul beneficiarilor cu proiecte depuse și selectate la GAL Arieșul Mare până la 01.10.2018. Cercetarea pe bază de chestionar aplicată în rândul beneficiarilor a permis colectarea unui număr relevant de răspunsuri la nivelul fiecărui eșantion stabilit prin metodologia de lucru pentru elaborarea Raportului de evaluare.

Focus grupul a fost organizat în vederea completării informațiilor calitative colectate prin chestionare, studii de caz și interviuri, precum și în scopul completării răspunsului la întrebarea de evaluare nr. 6 „În ce măsură cadrul de implementare SDL în vederea sprijinirii zonei rurale a răspuns cel mai bine nevoilor din teritoriu?” și a validării concluziilor preliminare evidențiate la nivelul activităților de evaluare. În cadrul întâlnirii au participat reprezentanți ai instituțiilor publice locale și alți actori cheie reprezentativi pentru dezvoltarea teritoriului GAL.

Metode cantitative de analiză. În vederea fundamentării răspunsului la întrebarea de evaluare nr. 6, echipa de evaluare a realizat o analiză teritorială, corelând datele de monitorizare privind valoarea proiectelor selectate la nivelul GAL cu numărul estimat de proiecte.

Sursa datelor, tehnici pentru colectarea datelor (chestionare, interviuri, etc.)

Pe parcursul procesului de evaluare, evaluatorii au utilizat surse primare de date. Analiza a fost realizată având în vedere proiectele selectate la nivel de GAL.

În ceea ce privește sursele primare de date utilizate pentru elaborarea Studiului de evaluare privind teritoriul GAL Arieșul Mare, au fost colectate date prin:

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

- Ancheta pe bază de chestionar în rândul beneficiarilor de proiecte în implementare, selectate la nivel de GAL sau finalizate, pentru colectarea de opinii și informații calitative utile pentru formularea răspunsurilor la întrebările de evaluare;
- Interviu semi-structurat cu actori cheie implicați în gestionarea, implementarea și monitorizarea proiectelor depuse la GAL;
- Focus grup pentru prezentarea și discutarea rezultatelor preliminare ale evaluării și analizelor efectuate, precum și colectarea de informații și opinii din partea actorilor cheie cu privire la adecvarea cadrului de implementare a programului în raport cu nevoile identificate în teritoriul GAL.

A) Sursele primare de date

▫ *Ancheta pe bază de chestionar*

Chestionarul a fost utilizat pentru colectarea de informații privind experiența beneficiarilor acumulată prin implementarea, selectarea, finalizarea proiectelor finanțate prin PNDR 2014- 2020, localizate în teritoriul GAL. În acest sens au fost definite cinci tipuri de chestionare:

- a. Chestionar adresat beneficiarilor/persoanelor interesate de proiecte în domeniul activităților agricole (a cuprins beneficiari în cadrul M2/2A);
- b. Chestionar adresat beneficiarilor/persoanelor interesate de proiecte în domeniul activităților non-agricole (a cuprins beneficiari în cadrul M3/6A);
- c. Chestionar adresat beneficiarilor publici / persoanelor interesate de proiecte și/sau ONG-uri (a cuprins beneficiari M1/6B, M4/5C, M5/6B, M6/1A);
- d. Chestionarul general adresat beneficiarilor/ posibilibilor beneficiari;

Tema I. Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală

Întrebarea 1: În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?

CRITERII DE EVALUARE:

- Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel, s-au modificat
- Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ține cont de dinamica acestor nevoi

INDICATORI:

- Numărul de nevoi/măsurile din cadrul SDL revizuite

Întrebare	Criterii de evaluare	Indicatori
În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă	C1.Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel/ s-au modificat	Indicator: Numărul de nevoi/măsurile din cadrul SDL revizuite prin modificare de strategie

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Clonești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?	C2.Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ține cont de dinamica acestor nevoi	Măsuri din cadrul SDL revizuite prin modificare de strategie: - Au fost revizuite toate măsurile din SDL
---	--	--

Relevanța logicii de intervenție a SDL este apreciată de evaluator astfel:

Puțin relevantă	Relevantă	Foarte relevantă
	✓	

Răspunsul la această întrebare s-a obținut în urma cercetării de tip administrativ, folosind ca metodă observația prin intermediul căreia s-au colectat informații detaliate legate de modificarea măsurilor și nevoilor de la momentul scrierii strategiei de dezvoltare locală, luând în considerare punctele de vedere, solicitările și nevoile principalilor actori și potențialilor beneficiari, până la data de 01.10.2018.

Totodată pentru a vedea în ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului s-a folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei. Astfel am analizat modificările de strategie referitoare la măsurile din SDL care au fost revizuite. Am observat faptul că toate măsurile au suferit modificări. Menționăm faptul că în urma acestor modificări nu s-au schimbat obiectivele specifice ale măsurilor și indicatorii de monitorizare propuși, nevoile de la momentul elaborării SDL rămânând aceleași și urmând a fi acoperite prin implementarea proiectelor depuse în cadrul măsurilor de finanțare.

Limitarea acestei metode este dată de faptul că s-a avut la dispoziție doar o parte din informația de care evaluatorul a avut nevoie, aceasta neavând formatul dorit. Pentru a compensa aceasta limitare evaluatorul a stabilit informațiile cheie care să-l ajute în focalizarea studierii documentelor relevante pentru evaluare.

Întrebarea 2: Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?

CRITERII DE EVALUARE:

- Sunt activitățile (măsuri, proceduri, activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate (indicatorii prevăzuți în strategie)?
- Sunt definiți indicatori de realizare adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute (specifci, măsurabili, fezabili, relevanți și suficienți)?
- Sunt rezultatele așteptate clar definite?

Întrebare	Criterii de evaluare	Indicatori
Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare	C.1. Sunt activitățile (măsuri, proceduri, activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate (indicatorii prevăzuți în strategie)?	Numărul măsurilor Resursele umane Numărul activităților

Grupul de Acțiune Locală ARIȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

locală?	C.2. Sunt definiți indicatori de realizare adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute (specifci, măsurabili, fezabili, relevanți și suficienți)?	Indicatorii de monitorizare specifici domeniilor de intervenție Conform Logicii de intervenție de la fiecare masură , convergențelor și sinergiilor dintre măsuri indicatorii de realizare oferă o imagine asupra realizărilor obținute.
	C.3. Sunt rezultatele așteptate clar definite?	Rezultate așteptate Rezultatele așteptate sunt clar definite prin indicatorii din SDL.

Coerența logicii de intervenție a SDL este apreciată de evaluator astfel:

Puțin coerentă	Coerentă	Foarte coerentă
	✓	

Răspunsul la aceasta întrebare s-a obținut folosind ca tehnică de cercetare focus grupul. La această discuție de grup au participat 4 persoane (2 angajați ai GAL și 2 membri ai Consiliului Director), durata discuției a fost de 2 ore.

S-au definit ca teme de discuție :

- Activitățile prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora în raport cu realizările și rezultatele așteptate
- Indicatorii de realizare în raport cu realizările obținute
- Rezultatele așteptate în urma implementării SDL-ului

Aceste teme de discuție au condus la răspunsul la întrebarea „Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?” Aceasta tehnică a permis evaluatorului să examineze perspectivele participanților, să pună în balanță argumentele și contraargumentele, să și valideze datele colectate anterior. Totodată pentru a vedea cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală s-a folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei. Astfel, s-au analizat rapoartele de activitate ale GAL, capitolele din strategie referitoare la indicatorii de realizare și rezultatele așteptate și am concluzionat faptul că:

- Activitățile (măsuri, proceduri, activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora sunt suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate (indicatorii prevăzuți în strategie)
- Indicatorii de realizare sunt adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute
- Rezultatele așteptate sunt clar definite

Limitarea acestei metode este dată de faptul că s-a avut la dispoziție doar o parte din informația de care evaluatorul a avut nevoie, aceasta neavând formatul dorit. Pentru a compensa această limitare evaluatorul a stabilit informațiile cheie care să-l ajute în focalizarea studierii documentelor relevante pentru evaluare.

Tema II. Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

Întrebarea 3. În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Până la data de 1 octombrie 2018 s-au selectat/contractat proiecte aferente doar următorului obiectiv:

- **Obiectivul de dezvoltare 3 - OBTINEREA UNEI DEZVOLTĂRI TERITORIALE ECHILIBRATE A ECONOMIILOR SI COMUNITĂȚILOR RURALE , INCLUSIV CREAREA SI MENȚINEREA DE LOCURI DE MUNCĂ (M1/6B).**

Intrebarea 3.1: În ce măsură intervenția strategiei a contribuit la îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor prin realizarea investițiilor în infrastructura la scară mică?

Intrebare	Criterii de evaluare	Indicatori	Intrebare
În ce măsură intervenția strategiei a contribuit la îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor prin realizarea investițiilor în infrastructura la scară mică?	C1.Serviciile/infrastructurile locale din zonele rurale au fost îmbunătățite	Numărul de beneficiari care au primit sprijin pentru îmbunătățirea serviciilor/infrastructurilor locale Populația rurală care beneficiază de servicii/infrastructuri locale îmbunătățite	Număr de proiecte selectate

Răspunsul la această întrebare s-a obținut folosind ca metodă de cercetare observația prin intermediul căreia s-au colectat informații detaliate legate de proiectele selectate și contractate. Totodată pentru a analiza dacă măsura M1/6B a contribuit la îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor am folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei. Astfel am analizat rapoartele de evaluare, contractele semnate de unitățile administrativ teritoriale și monitorizările privind semnarea contractelor. S-a constatat faptul că a fost semnat un singur contract de finanțare.

Limitarea acestei metode este dată de faptul că s-a avut la dispoziție doar o parte din informația de care evaluatorul a avut nevoie, aceasta neavând formatul dorit.

Pentru a formula un răspuns la această întrebare am formulat 2 întrebări de evaluare specifice, însoțite de criterii de evaluare și indicatori. Aceste întrebări specifice au corespuns obiectivelor din cadrul strategiei de dezvoltare locală. Prin intermediul metodelor de cercetare: studiul/analiza documentelor, observația, focus grupul și analiza datelor administrative s-a concluzionat faptul că obiectivele strategiei au fost atinse în mică măsură.

Măsura în care au fost atinse obiectivele strategiei:

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
✓		

Si ca probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării este una ridicată.

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Tema III. Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

4. Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernancei locale)

Întrebare	Criterii de evaluare	Indicatori
Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernancei locale)	C1. Capitalul social s-a îmbunătățit (spre exemplu învățarea colectivă, schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea de competențe și capacități, dezvoltarea unor rețele etc.	-Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER
	C2. Guvernanța locală s-a îmbunătățit la nivel local (spre exemplu îmbunătățirea gestionării funcțiilor administrative pe plan local, implicare sporită a comunității și factorilor interesați în luarea deciziilor, creșterea rolului GAL în guvernanța pe diferite niveluri, creșterea capacității de a gestiona fonduri publice private etc.).	-Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernancei la nivel local datorită aplicării metodei LEADER
	C3. Rezultele implementării SDL-urilor (ex. crearea de locuri de muncă, realizarea unor produse inovatoare, infrastructură de bază, etc.) au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriul vizat de strategie.	-Percepția actorilor locali privind rezultate ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER

Valoarea adăugată a LEADER constă în beneficiile care sunt obținute prin aplicarea corectă a metodei LEADER. Aceasta este măsurată prin evaluarea gradului de îmbunătățire a capitalului social în rândul părților interesate implicate, guvernancei locale și efectelor pozitive ale metodei LEADER asupra rezultatelor.

Evaluarea capitalului social ca valoare adăugată a metodei LEADER are în vedere procesele sociale, capacitățile și relațiile dintre toate părțile interesate implicate.

S-a constatat faptul că:

- Există sprijin din partea reprezentanților AM, AFIR, OJFIR (răspuns la neclarități în ceea ce privește cadrul implementării unor măsuri de finanțare)
- Există încredere, sprijin și colaborare între GAL și beneficiarii acestuia (formulare de întâlnire, grupuri de lucru, seminarii)
- Există o comunicare efektivă și eficientă, și un grad ascendent de participare a tuturor părților interesate (beneficiari, angajați GAL, instituții colaboratoare) în conceperea și implementarea unei abordări „de jos în sus”.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Evaluarea guvernancei locale pe mai multe niveluri ca valoare adăugată a LEADER vizează următoarele aspecte:

- Implicarea sporită a comunității și a factorilor interesați în luarea deciziilor (se organizează periodic adunări generale și sedinte de consiliu director pentru a se discuta problemele și a se lua decizii legate de implementarea SDL)
- Creșterea rolului GAL în guvernanta pe diferite niveluri (pe verticală GAL - AM - AFIR), (pe orizontală GAL - membrii sector public, ONG uri, societate civilă)
- Creșterea capacității de a implementa și alte fonduri.

Evaluarea rezultatelor implementării SDL - ului vizează următoarele aspecte:

- Dezvoltarea serviciilor și infrastructurilor de bază
- Crearea de locuri de muncă
- Sprijinirea și dezvoltarea exploatațiilor agricole

Valoarea adăugată a LEADER la nivel local este dată de diverse tipuri de activități ale GAL, care sunt implementate în concordanță cu metoda LEADER.

Aceste tipuri de activități ale GAL includ:

- Verificarea, evaluarea, selecția proiectelor și implementarea strategiei
- Comunicarea și acordarea de sprijin pentru elaborarea, conceperea, implementarea și monitorizarea proiectelor, precum și pentru proiecte de cooperare.
- Activitatea de animare a teritoriului GAL (seminarii de promovare, grupuri de lucru, conferințe, facilitarea schimburilor de informații între părțile interesate, evenimente de promovare și informare).

În urma analizei efectuate s-a constatat faptul ca:

- Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER, se cuantifică astfel:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
	✓	

- Percepția actorilor locali privind rezultate ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER, se cuantifică astfel:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
	✓	

- Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernancei la nivel local datorită aplicării metodei LEADER se cuantifică astfel:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
	✓	

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Prin evaluarea valorii adăugate s-au identificat și cuantificat beneficiile suplimentare (îmbunătățirea capitalului social, a guvernancei locale și a rezultatelor) care au fost create datorită aplicării corecte a metodei LEADER prin activitățile GAL.

Pentru a răspunde la întrebarea „Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER?” s-a folosit metoda de cercetare cantitativă, ancheta, s-a utilizat tehnica sondajului de opinie și s-a folosit ca instrument chestionarul.

Prin intermediul tehnicii cantitative de colectarea a datelor prin adresarea unor întrebări, cu ajutorul chestionarul auto-administrat s-a cuantificat percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER, percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernancei locale datorită metodei LEADER, percepția actorilor locali privind rezultatele implementării SDL datorită aplicării metodei LEADER.

Limitarea acestei metode constă în faptul că sondajul nu oferă posibilitatea analizei calitative aprofundate și oferă informații pe baza unor opțiuni de răspuns predefinite.

Pentru a răspunde la întrebările „Cum percep actorii locali rezultatele SDL datorită aplicării metodei LEADER?”, „Cum percep actorii locali gradul de îmbunătățire a guvernancei la nivel local datorită aplicării metodei LEADER?” s-a folosit metoda de cercetare studiul/ analiza documentelor, analiza datelor administrative.

Limitarea acestei metode a constat în faptul că calitatea documentelor analizate poate fi influențată de experiența persoanelor care le-au elaborat, putând reflecta în mod subiectiv situația prezentată.

Tema IV. Factorii de succes si de insucces

Întrebarea 5. Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?

ANALIZA SWOT PENTRU A EVIDENȚIA FACTORII INTERNI SI EXTERNI POZITIVI SI NEGATIVI CARE INFLUENȚEAZĂ IMPLEMENTAREA STRATEGIEI:

Factori Interni/externi	Factori Pozitivi	Factori Negativi
Factori Interni	Puncte Tari ♦ Strategia de dezvoltare Locală a fost gândită și scrisă de o parte din echipa de implementare ♦ Strategia a fost punctată cu 85 puncte ♦ Angajați ai asociației care sunt la implementarea celei de a doua strategii de dezvoltare locală - Partea de imagine este susținută de site-ul GAL, iar partea de informare și promovare este reprezentată de: grupuri de lucru, seminarii de promovare, conferințe și evenimente anuale. ♦ Participarea la conferințe organizate de rețelele de dezvoltare rurală	Puncte Slabe - Dificultăți procedurale și administrative care au încetinit lansarea măsurilor de finanțare previzionate. - Grad scăzut de selecție, contractare, plată - Durate mari de elaborare

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

	♦ Grad de instruire/formare ridicat al anagaștilor GAL ♦ Calificative foarte bune obținute de personalul GAL în cadrul evaluărilor anuale ♦ Calitatea procesului de evaluare și selecție la nivel GAL	
Factori externi	Oportunități Încadrarea în parametri de performanță ai SDL (60% contractare, 20% plată) Colaborarea fructuoasă cu partenerii civili, privați, publici Deschiderea din partea instituțiilor cu care colaborăm Stabilirea relațiilor de colaborare cu GAL-uri din țară	Pericole Neîncadrarea în parametri de performanță ai SDL (60% contractare, 20% plată) Termen îndelungat de contractare a proiectelor Contradicții între documente strategice PNDR vs. LEADER vs. RNDR ;

Rezultate pozitive :

- Contractarea a 1 proiect.
- Selectarea spre finanțare a 5 proiecte.

Rezultate negative :

- Grad de contractare și plată redus (până la data de 1 octombrie 2018)
- Întârzieri în elaborarea, avizarea documentelor, semnarea contractelor;

Măsurile adoptate și efectele acestora :

Nr.crt	Măsurile adoptate	Efecte
1.	Modificări de strategie (în perioada evaluată au fost efectuate 2 modificări de strategie)	Îmbunătățirea fișelor măsurilor pentru a facilita accesarea acestora
2.	Prelungirea sesiunilor de finanțare în urma cererilor primite din partea potențialilor beneficiari	Posibilitatea încadrării în timpul de depunere al proiectului

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

3.	Distribuirea de sarcini suplimentare către angajați (protecția datelor personale, secretariat, arhivare)	Acoperirea mai multor sarcini de către personalul deja existent
4.	Solicitări clarificări din partea LEADER în ceea ce privește măsurile de finanțare	Aplicarea răspunsurilor la clarificări în elaborarea ghidurilor măsurilor

Măsuri necesare:

- ❖ Scurtarea timpului de evaluare a proiectelor
- ❖ Realocarea de sume de la măsurile pentru care nu s-a manifestat interes din partea populației
- ❖ Diseminarea continuă a informațiilor cu privire la posibilitățile de accesare a fondurilor disponibile din strategie.

Tema V. Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

Întrebarea 6. În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?

Intr ebare	Criterii de evaluare	Indicatori	Informații suplimentare
În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?	C1. Serviciile și infrastructurile locale în zonele rurale au fost îmbunătățite; C2. Accesul la serviciile și la infrastructurile locale în zonele rurale a crescut; C3. Strategiile de dezvoltare locală au determinat crearea de oportunități de ocupare a forței de muncă.	- Procentajul populației rurale vizate de strategiile de dezvoltare locală; - 100% deoarece domeniul de intervenție 6B adresează tuturor locuitorilor teritoriului GAL - Procentajul populației rurale care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite; - 100 % din populație beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite;	- Număr de proiecte/inițiative susținute prin SDL. Prin intermediul strategiei de dezvoltare locală de GAL Arieșul Mare s-au planificat un număr de 9 proiecte care să susțină dezvoltarea locală în zonele rurale: > 8 proiecte în cadrul măsurii Măsură M1/6B > 1 proiect în cadrul măsurii M5/6B

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

		• Locuri de muncă create în cadrul proiectelor sprijinite (LEADER). - Până la momentul evaluării prin intermediul SDL se propune crearea a 15 locuri de muncă.	
--	--	--	--

Răspunsul la această întrebare s-a obținut în urma cercetării de tip calitativ, folosind ca metodă de cercetare observația prin intermediul căreia s-au colectat informații detaliate legate de proiectele selectate și contractate. Astfel s-a constatat faptul că 9 proiecte contribuie la dezvoltarea locală în zonele rurale .

Totodată pentru a analiza gradul în care dezvoltarea locală în zonele rurale este sprijinită prin strategia de dezvoltare locală am folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei. Astfel, am analizat rapoartele de evaluare, contractele semnate de cele 6 unități administrativ teritoriale și monitorizările privind semnarea contractelor.

Astfel s-a concluzionat faptul că dezvoltarea locală în zonele rurale este sprijinită de SDL:

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
	✓	

Limitările acestei metode (analiza/studiul documentelor) se datorează faptului că documentele analizate nu au fost întocmite strict în scopul evaluării, de aceea s-a avut la dispoziție doar o parte din informația de care s-a avut nevoie.

Dezavantajul metodei „observației” este dată de faptul că, cantitatea mare de informații înregistrate a creat dificultăți în selectarea aspectelor relevante.

Tema VI. Percepția GAL în teritoriu (temă suplimentară abordată de GAL, referitor la componenta specifică a SDL)

Întrebarea 7. În ce măsură a crescut interesul față de accesarea fondurilor europene prin intermediul grupului de acțiune locală în urma activităților desfășurate de acesta?

Întrebare	Criterii de evaluare	Indicatori	Informații suplimentare
-----------	----------------------	------------	-------------------------

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

În ce măsură a crescut interesul față de accesarea fondurilor europene prin intermediul grupului de acțiune locală în urma activităților desfășurate de acesta?	Gradul interesului comunității spre accesarea fondurilor europene	Procent persoane care participă la activitățile asociației Nivelul încrederii populației în GAL	S-au aplicat chestionare la un eșantion de 30 de persoane, pentru a se cerceta în ce măsură a crescut interesul față de accesarea fondurilor europene prin intermediul grupului de acțiune locală în urma activităților desfășurate de acesta.
---	---	--	--

Prin intermediul tehnicii cantitative de colectarea a datelor prin adresarea unor întrebări, cu ajutorul chestionarului auto-administrat s-a cercetat în ce măsură a crescut interesul față de accesarea fondurilor europene prin intermediul grupului de acțiune locală în urma activităților desfășurate de acesta. Chestionarele au fost împărțite de către evaluator și colectate ulterior în același mod. Astfel s-au eliminat dificultățile legate de disponibilitatea de timp a subiecților.

Limitarea acestei metode constă în faptul că sondajul nu oferă posibilitatea analizei calitative aprofundate și oferă informații pe baza unor opțiuni de răspuns predefinite.

Astfel s-a concluzionat faptul că interesul față de accesarea fondurilor europene prin intermediul GAL în urma activităților desfășurate de acesta, este :

Redus	Mediu	Ridicat
		✓

Tema VII. Continuitate și stabilitate

Întrebarea 8. Teritoriul GAL și parteneriatul GAL a rămas același de la constituire?

Întrebare	Criterii de evaluare	Indicatori
Teritoriul GAL și parteneriatul GAL au rămas același de la constituire?	Dimensiunea și componența Teritorială Gradul de fluctuație al Membrilor	Numărul de comune componente Numărul de modificări în structura parteneriatului

Pentru a răspunde la întrebarea „Teritoriul GAL și parteneriatul GAL a rămas același de la constituire?” s-a folosit metoda de cercetare studiul/ analiza documentelor, analiza datelor administrative. S-au analizat statutul GAL, actul constitutiv, hotărârile judecătorești, acordurile de parteneriat.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

S-a concluzionat faptul că dimensiunea și componența teritorială a rămas aceeași. Astfel s-a concluzionat faptul că atributele „continuitate, stabilitate” caracterizează teritoriul și parteneriatul GAL Arieșul Mare în măsură:

Redusă	Mare	Foarte mare
	✓	

Constatări, concluzii și recomandări

Această secțiune a raportului prezintă concluziile și recomandările rezultate ca urmare a activității de evaluare, acestea fiind ilustrate în funcție de criteriile de evaluare selectate. Evaluarea s-a axat pe capacitatea programului de a promova creșterea și dezvoltarea economică a mediului rural din zona GAL, temele sociale și de integrare a minorităților și infrastructura la scară mică.

Tema I. Logica intervenției SDL

Constatări și concluzii

În perioada analizată au avut loc o modificare de strategie. Datorită faptului că în urma acestei modificări nu s-au schimbat obiectivele specifice ale măsurilor și indicatorii de monitorizare propuși, nevoile de la momentul elaborării SDL rămânând aceleași în mare parte, urmând a fi acoperite prin implementarea proiectelor depuse în cadrul măsurilor de finanțare. Astfel, concluzionăm faptul că logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio- economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului.

Întrucât unele nevoi identificate în urma consultărilor cu comunitatea locală au rămas neschimbate, măsurile planificate inițial în cadrul SDL vor genera realizările și rezultatele așteptate.

Indicatorii de realizare adecvați și rezultatele așteptate clar definite, vor fi îndepliniți realizând activitățile (măsuri, proceduri, activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL cu resursele alocate acestora. În urma verificării atente a coerenței logice, a rigorii conceptuale, a fezabilității activităților date fiind resursele financiare disponibile și a măsurii în care activitățile stabilite inițial sunt încă relevante în condițiile unor nevoi dinamice, s-a constatat faptul că logica intervenției SDL GAL Arieșul Mare este coerentă.

Recomandări

Se recomandă realizarea de actualizări ale analizelor privind potențialul teritoriului, nevoile comunității, inclusiv din perspectiva activităților locale și a participării actorilor cheie locali.

Tema II Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

Constatări și concluzii

În mare măsură intervenția strategiei va contribui la îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor prin realizarea investițiilor în infrastructura la scară mică și prin crearea de locuri de muncă. Implementarea proiectelor în cadrul măsurilor M2/2A și M3/6A va conduce la obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivele strategiei (favorizarea competitivității agriculturii și obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

menținerea de locuri de muncă) au fost atinse în măsura mică, dar având în vedere faptul că de la data de 1 octombrie 2018 și până în luna septembrie a anului 2019 mai avem 1 an de implementare considerăm că probabilitatea atingerii acestor obiective este una ridicată.

Recomandări

Pentru atingerea obiectivelor propuse în SDL se recomandă: anunțarea și promovarea lansării sesiunilor de apeluri, astfel încât potențialii beneficiari să poată pregăti documentația tehnică necesară pentru a solicita sprijinul necesar, realizarea unui efort suplimentar cu privire la îmbunătățirea cunoștințelor beneficiarilor, creșterea atractivității măsurilor din SDL, scurtarea timpului de evaluare a proiectelor, identificarea și difuzarea celor mai bune practice (proiecte de succes).

Tema III Valoarea adăugată datorată metodei LEADER Constatări și concluzii

S-a constatat faptul că percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER s-a îmbunătățit semnificativ datorită: sprijinului primit din partea reprezentanților GAL, AM, AFIR, OJFIR în derularea implementării proiectelor, colaborării cu echipa GAL, comunicării efective și eficiente, și gradului ascendent de participare a tuturor părților interesate în conceperea și implementarea abordării „de jos în sus”. Datorită implicării sporite a comunității și a factorilor interesați în luarea deciziilor, creșterii rolului GAL în guvernare pe diferite niveluri și creșterii capacității de a implementa proiecte și din alte fonduri, actorii locali au constatat o îmbunătățire mare a guvernării la nivel local datorită aplicării metodei LEADER.

În urma chestionării actorilor locali s-a concluzionat faptul că prin intermediul aplicării metodei LEADER s-au îmbunătățit rezultatele implementării SDL. S-a constatat faptul că s-au dezvoltat serviciile și infrastructurile de bază la scară mică, s-a propus crearea de locuri de muncă prin proiecte, s-au sprijinit exploatarea agricole.

Prin implementarea corectă a Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL se va genera valoare adăugată sub forma unui capital social îmbunătățit, a unei guvernări îmbunătățite și a unor rezultate și impacturi sporite comparativ cu implementarea fără metoda LEADER.

Recomandări

Realizarea și promovarea unei analize specifice și aprofundate cu privire la modul în care metoda LEADER a contribuit la dezvoltarea capitalului social și la îmbunătățirea guvernării locale.

Pentru creșterea beneficiilor datorate metodei LEADER se recomandă creșterea calității interacțiunilor dintre actorii locali și furnizorii de resurse externi sau partenerii instituționali, organizarea actorilor locali în diferite forme de parteneriate, rețele, grupuri de interese și de solidaritate pentru a accesa fonduri europene, sensibilizarea cu privire la identitățile locale și la imaginea sau reputația zonei, favorizarea și încurajarea tinerei generații să își coreleze perspectivele viitoare cu o viziune a zonei în care trăiesc, implicarea diferiților actori (actorilor publici, privați, civili) într-un mod dinamic și interactiv de învățare socială, largirea grupului de potențiali beneficiari, o mobilizare locală sporită și încurajarea indirectă a non-beneficiarilor de a participa la procesul de dezvoltare locală.

Tema IV Factorii de succes și de insucces Constatări și concluzii

Datorită faptului că Strategia de dezvoltare Locală a GAL a fost gândită și scrisă de o parte din echipa de implementare în urma consultărilor publice cu populația din teritoriul acoperit de

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

asociație, comunitatea locală a căpătat încredere în personal. Astfel, activitățile de comunicare adresate solicitanților în momentul lansării apelurilor au reușit să implice un număr mare de potențiali beneficiari.

În implementarea strategiei de dezvoltare locală s-au întâmpinat dificultăți procedurale și administrative care au încetinit lansarea măsurilor de finanțare previzionate. Acestea au condus la creșterea duratelor de elaborare a ghidurilor pentru măsuri și la un grad scăzut de selecție, contractare, plată.

Recomandări:

Pentru obținerea realizărilor și rezultatelor așteptate recomandăm diseminarea continuă a informațiilor cu privire la posibilitățile de accesare a fondurilor disponibile din strategie, scurtarea timpului de evaluare a proiectelor, realocarea de sume de la măsurile pentru care nu s-a manifestat interes din partea populației.

Tema V - Contribuția SDL la aria de intervenție 6B Constatări și concluzii

Analiza privind primele realizări ale măsurilor M1/6B și M4/6B, măsuri care contribuie la aria de intervenție 6B evidențiază un interes din partea beneficiarilor, în special pentru M1/6B. Este evidentă o creștere a gradului de conștientizare cu privire la oportunitățile oferite de GAL pentru a îmbunătăți serviciile și infrastructurile locale din teritoriul acoperit de SDL. Implementarea măsurilor M1/6B și M4/6B sunt într-un stadiu relativ incipient, nefiind înregistrate proiecte finalizate.

Beneficiarii proiectelor în cadrul acestei măsuri sunt autorități publice locale și ONG-uri, implementarea proiectelor fiind influențată în mare măsură de modificări legislative operate la nivel național (de exemplu, legislația specifică achizițiilor publice).

Recomandări

Având în vedere numărul de beneficiari ai proiectelor care sprijină dezvoltarea locală în zonele rurale, se recomandă în mod deosebit să se promoveze activitățile de formare profesională/instruire și consolidare a capacităților pentru a putea oferi sprijin în vederea implementării eficiente a proiectelor. Este recomandată promovarea sesiunilor de instruire pe teme specifice, cum ar fi: cerințe privind achizițiile publice, cerințe privind raportarea rezultatelor pe parcursul implementării proiectelor și diseminarea rezultatelor proiectelor.

Tema VI. Percepția GAL în teritoriu Constatări și concluzii

S-a constatat faptul că interesul față de accesarea fondurilor europene, prin intermediul GAL în urma activităților desfășurate de acesta este unul ridicat, majoritatea persoanelor chestionate afirmând faptul că datorită exemplelor de bune practici ale proiectelor finanțate prin GAL au căpătat încredere în această asociație și doresc să acceseze proiecte prin intermediul ei.

Recomandări

Creșterea numărului de activități ale GAL care au ca scop „învățarea colectivă” (grupuri de lucru, seminarii de promovare, evenimente anuale de promovare și informare) deoarece în urma desfășurării acestora interesul populației față de accesarea fondurilor europene a crescut.

Analiza documentelor administrative este una dintre primele activități realizate în cadrul procesului de evaluare. Demersul va fi concentrat către studierea acelor documente cu relevanță sporită pentru evaluare și sintetizarea principalelor aspecte.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Interviul este o metodă de evaluare calitativă și reprezintă o tehnică folosită pentru a colecta date calitative de la persoanele care sunt interesate de intervenția propusă prin Strategia de Dezvoltare Locală GAL Arieșul Mare.

Desfășurarea interviului s-a făcut respectând următorii pași:

1. Selectarea participanților la interviu
2. Planificarea interviului și elaborarea unui ghid de interviu
3. Selecția moderatorilor de interviu
4. Derularea interviului
5. Analiza și interpretarea datelor și a informațiilor obținute.

Pentru desfășurarea interviurilor a fost elaborat un ghid de interviu care conține următoarele întrebări:

Întrebări aplicate prin intermediul interviurilor:

Prin *metoda analizei documentelor administrative* a fost evidențiat faptul că logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală a fost și este relevantă pentru nevoile din teritoriu.

Toate măsurile propuse initial au fost lansate, dar au fost depuse proiecte doar pe 1 măsura - M1/6B, pentru celelalte măsuri nu s-a manifestat interes din partea potențialilor beneficiari.

Măsurile prevăzute în SDL contribuie la valorificarea și continuarea eforturilor pentru dezvoltarea rurală prin următoarele obiective strategice din PNDR (2014-2020):

- restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole;
- gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
- diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale

Cea de a doua metodă de analiză, *interviul*, s-a adresat celor 8 lideri locali, câte unul pentru fiecare UAT componentă, deoarece aceștia cunosc realitatea din teritoriu și reprezintă puntea de legătură dintre membrii echipei tehnice GAL și potențialii beneficiari din teritoriu. În urma desfășurării interviului, s-a demonstrat faptul că, pentru perioada evaluată, logica de intervenție a fost și este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului.

Metoda de evaluare *sondajul de opinie* s-a concentrat pe completarea unui chestionar de către participanții selectați. În urma primirii și centralizării datelor din cele 30 de chestionare, câte 10 chestionare pentru fiecare sector (public, agricol, non-agricol), a reieșit faptul că logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală a fost și este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului.

Prin toate cele 3 metode s-a demonstrat faptul că strategia de dezvoltare este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului.

În ceea ce privește relevanța, procesul de evaluare indică faptul că la momentul elaborării SDL a fost realizată o analiză obiectivă a nevoilor din teritoriu. Măsurile din SDL indică nevoile comunității locale la data elaborării acesteia. Chiar dacă resursele alocate SDL sunt scăzute în comparație cu cele ale altor măsuri din PNDR, SDL s-a dovedit a fi un instrument flexibil, deoarece are posibilitatea de a fi ușor actualizat.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Până la momentul realizării activității de evaluare a SDL a avut loc o singură modificare de strategie - corectarea unor necorelări între secțiunile SDL și transferul unor indicatori "locuri de muncă" de la o măsura la alta echilibrării între măsurile propuse în SDL pentru o împărțire a locurilor de muncă nou create prin intermediul măsurilor mai judicioasă și în acord cu posibilitățile reale în scopul atingerii indicatorilor și a obiectivelor. Numărul măsurilor revizuite a fost de 4.

Colectarea și analiza datelor administrative aferente proiectelor situate în teritoriul GAL au permis concentrarea asupra aspectelor procedurale (de exemplu, numărul de proiecte contractate și finalizate, suprafața exploatațiilor agricole, analiza criteriilor de selecție etc.) și realizărilor preliminare (de exemplu, analiza indicatorilor financiari și de realizare, în conformitate cu obiectivele strategiei).

Sursele de date folosite în realizarea evaluării prin metoda analizei documentelor au fost reprezentate de documentele interne ale Asociației Grupul de Acțiune Locală Arieșul Mare, după cum urmează:

- Rapoarte de selecție întocmite de GAL;
- Solicitări de informații suplimentare către beneficiarii de proiecte de la nivelul AFIR/CRFIR;
- Cererile de finanțare depuse la GAL până pe data de 01.10.2018;
- Liste de prezență întâlniri de animare;
- Documente privind raportările lunare către OJFIR/AFIR
- Documente privind raportările trimestriale către CDRJ/AFIR;
- Solicitări de informații suplimentare către beneficiarii de proiecte de la nivelul GAL;
- Dosarele administrative ale proiectelor depuse la AFIR în vederea evaluării;
- Notificările de selecție ale beneficiarilor emise de AFIR/CRFIR;
- Documentele privind monitorizarea proiectelor întocmite de membrii echipei tehnice a

GAL;

- Raportările beneficiarilor privind îndeplinirea indicatorilor de monitorizare;
- Liste de prezență solicitări informații despre măsurile lansate de GAL;
- Liste prezență întâlniri organizate de GAL Arieșul Mare privind asociativitatea;
- Formulare de avizare apel de selecție/raport de selecție întocmite de reprezentanții

CRFIR;

- SDL GAL Arieșul Mare inițială și toate versiunile actualizate.

Pentru desfășurarea interviului s-au respectat următorii pași:

- Selectarea participanților la interviu;
- Planificarea interviului și elaborarea unui ghid de interviu;
- Selecția moderatorilor de interviu;
- Derularea interviului;
- Analiza și interpretarea datelor și a informațiilor obținute.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Observația (metodă de colectarea a datelor de natură calitativă) este o metodă care permite investigarea fenomenelor în cadrul lor natural de desfășurare. Observația este folosită pentru a colecta informații detaliate privind implementarea și rezultatele unei intervenții.

În cadrul specific al implementării SDL-ului GAL Ariesul Mare, observația poate aduce informații importante despre plus-valoarea abordării LEADER, rezultatele strategiei sau factorii care influențează implementarea acesteia.

Observația a fost deja utilizată în mod natural de către membrii GAL și echipa tehnică a acestuia, pe parcursul implementării strategiei, prin urmare există deja o bază de informații colectate prin această metodă. Observația constituie o metodă importantă, care poate să însoțească cu succes și alte metode și tehnici de investigare.

Observația va fi utilizată și ca metodă asociată, însoțind tehnica focus grupului.

Sursele secundare utilizate pentru colectarea datelor au fost reprezentate de documente incluse în literatura de specialitate, date provenind din sistemul de monitorizare al strategiei.

Analiza literaturii de specialitate a fost o metodă transversală utilizată pentru analiza preliminară a contextului și completarea răspunsurilor la întrebările de evaluare.

Documentele incluse în analiza literaturii de specialitate au cuprins:

- Ghidul privind Evaluarea LEADER /DLRC August 2017;
- Strategia de dezvoltare rurală a României 2014-2020;
- Strategia de susținere a competitivității agricole și a dezvoltării durabile a zonei rurale, având în vedere siguranța produselor alimentare și protecția mediului;
- Evaluarea ON-GOING a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 .

În baza documentelor incluse în recenzia literaturii de specialitate au fost colectate informații referitoare la potențialul de dezvoltare socio-economică a zonelor rurale, evoluția fermelor de familie din teritoriul GAL, dar și informații privind performanța fermelor mici din România.

Eficacitatea, eficiența și relevanța operațiunilor, contribuția la obținerea rezultatelor și a impactului prevăzute de strategie

Eficacitatea măsurilor este redată și interpretată din perspectiva proiectelor contractate și finalizate până la data prezentului raport și a realizării indicatorilor prevăzuți în strategie.

- **Măsura M1/6B - Dezvoltarea și modernizarea satelor din Microregiunea Arieșului Mare** în cadrul căreia sunt înregistrate un număr de 3 proiecte contractate - valoarea totală a acestora fiind de 150.000,00 Euro și 1 proiect selectat și în curs de contractare - valoarea acestuia fiind de 50.000,00 Euro, reprezentând 37% din alocarea fișei măsurii (535.175,00 Euro);

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Indicatori prevăzuți	Indicatori realizați
UAT sprijinite - 8 nr. locuri de munca nou create - 3	UAT sprijinite - 4 nr. locuri de munca nou create - 0

- Măsura M2/2A - Soluții inovative pentru o agricultură/industrie alimentară competitivă în Microregiunea Arieșului Mare în cadrul căreia nu sunt înregistrate proiecte - alocarea fișei măsurii (233.416,94 Euro);

Indicatori prevăzuți	Indicatori realizați
Număr de exploatații agricole/ beneficiari sprijinți - 4 Nr de locuri de muncă nou create - 5	Număr de exploatații agricole/ beneficiari sprijinți - 0 Nr de locuri de muncă nou create - 0

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

- **Măsura M3/6A- Dezvoltarea activitatilor non-agricole în Microregiunea Arieșului Mare în cadrul căreia nu sunt înregistrate proiecte - alocarea fisei măsurii (255.777,55);**

Indicatori prevăzuți	Indicatori realizați
Număr de beneficiari sprijiniți - 4 Locuri de muncă nou create - 4	Număr de beneficiari sprijiniți - 0 Locuri de muncă nou create - 0

- **Măsura M4/6B- Promovarea incluziunii sociale în Microregiunea Arieșului Mare în cadrul căreia nu este înregistrat niciun proiect - alocarea fisei măsurii (75.000,00 Euro);**

Indicatori prevăzuți	Indicatori realizați
Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite - 1400	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite - 0
Numărul locurilor de muncă nou create - 2	Numărul locurilor de muncă nou create - 0
Numărul Centrelor sociale/multifunctionale înființate la nivelul UAT -1	Numărul Centrelor sociale/multifunctionale înființate la nivelul UAT -0

- **Măsura M5/1A- Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe în zona rurală din Microregiunea Arieșului Mare în cadrul căreia nu este înregistrat niciun proiect - alocarea fisei măsurii (19.445,74 Euro);**

Indicatori prevăzuți	Indicatori realizați
Numărul comunităților - 8	Numărul comunităților - 0

Concluzie: La data prezentului raport prevederea privind locurile de muncă nou create în cadrul priorității 6B, nu reprezintă o cerință obligatorie din punct de vedere al implementării SDL-ului. Beneficiarii prin specificul investițiilor efectuate prin proiectele depuse la GAL Arieșul Mare (utilaje destinate înființării și funcționării serviciilor publice, centre sociale) sunt obligați de către legislația existentă în vigoare să înființeze locuri de muncă pentru a asigura funcționarea acestor servicii. În acest context numărul locurilor de muncă nou create în

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

cadrul priorității 6B reprezintă doar o informație suplimentară în cadrul evaluării acestei strategii.

Stadiul implementării strategiei (SubMăsura 19.2 și SubMăsura 19.4) la data de 01.10.2018 la nivel de plăți realizate a fost de 67.770,71 Euro reprezentând 4,85 % din bugetul total al proiectului (1.398.503,31 Euro).

SubMăsura 19.4- Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare la 01.10.2018						
Valoare totala SM 19.4 (Euro)	Tranșe de depuse	de plată	Total tranșe plătite (Euro)	Procent plăți (%)		
279.690,08	1		67.770,71	24 %		
SubMăsura 19.2 - Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală la 01.10.2018						
Valoare totala SDL (Euro)	Proiecte depuse la OJFIR/CRF IR	Proiecte contrac tate	Valoare Proiecte contractate	Procent Proiecte contractat e (%)	Plăți realizate (Euro)	Procent plăți (%)
1.398.503,31	4	3	150.000,00	11 %	0	0%

Eficiența în ceea ce privește eficiența implementării cheltuielilor publice (FEADR și bugetul de stat) raportate în cadrul proiectelor încadrate pe măsurile din SDL-ul GAL-ului la data prezentului raport.

Observații: Conform adresei nr.204520/26.09.2018 transmisă GAL-urilor de către MADR DGDR AM-PNDR, măsurile de sprijin financiar propuse prin SDL în temeiul art.20 din Reg.UE 1305/2013 nu permit crearea locurilor de muncă prin FEADR, prin urmare acestea nu pot fi colectate și indicatorul-locuri de muncă-trebuie să fie redirecționat prin modificare de strategie către măsuri care susțin investiții productive.

Relevanța - în general, SDL-ul prezintă un grad ridicat de relevanță datorită contribuției directe la dezvoltarea teritoriului GAL-ului. Aceasta este dată de măsurile în cadrul cărora au fost finalizate proiectele din actuala etapă de evaluare. Contribuția directă se va accentua în perioada următoare în care vor fi finalizate proiectele care au fost deja contractate.

Necesitatea unor proiecte de cooperare interteritorială/internațională derivă și din faptul că pe teritoriul GAL-ului Arieșul Mare există exemple de bună practică în valorificarea tradițiilor, precum și în domeniul agricol și zootehnic. În acest sens în luna decembrie a fost depusă cererea de finanțare cu titlul: Sprijin pregătitor în vederea unui proiect de cooperare interteritorială, în cadrul submăsurii 19.3 (LEADER, PNDR 2014-2020).

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Clonești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Măsura care vizează înființarea și dezvoltarea structurilor asociative este insuficient cunoscută din punct de vedere al mecanismelor financiar-contabile care stau la baza funcționării asociațiilor/cooperativelor motiv pentru care, în perioada următoare se vor întreprinde acele măsuri care să o facă atractivă.

Toate măsurile propuse inițial au fost lansate, au fost depuse proiecte pe M1/6B. Măsurile prevăzute în SDL contribuie la valorificarea și continuarea eforturilor pentru dezvoltarea rurală prin următoarele obiective strategice din PNDR (2014-2020):

- restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole;
- gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
- diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea

infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.

Cea de a doua metodă de analiză, *interviul*, s-a adresat celor 8 lideri locali, câte unul pentru fiecare UAT componentă, deoarece aceștia cunosc realitatea din teritoriu și reprezintă puntea de legătură dintre membrii echipei tehnice GAL și potențialii beneficiari din teritoriu. În urma desfășurării interviului, s-a demonstrat faptul că, pentru perioada evaluată, logica de intervenție a fost și este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului.

Metoda de evaluare *sondajul de opinie* s-a concentrat pe completarea unui chestionar de către participanții selectați. În urma primirii și centralizării datelor din cele 30 de chestionare, câte 10 chestionare pentru fiecare sector (public, agricol, non-agricol), a reieșit faptul că logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală am fost și este încă relevantă față de nevoile socio- economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului.

Prin toate cele 3 metode s-a demonstrat faptul că strategia de dezvoltare este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului.

În ceea ce privește relevanța, procesul de evaluare indică faptul că la momentul elaborării SDL a fost realizată o analiză obiectivă a nevoilor din teritoriu. Măsurile din SDL indică nevoile comunității locale la data elaborării acesteia. Chiar dacă resursele alocate SDL sunt scăzute în comparație cu cele ale altor măsuri din PNDR, SDL s-a dovedit a fi un instrument flexibil, deoarece are posibilitatea de a fi ușor actualizat.

Prin metoda *analizei documentelor* s-a demonstrat faptul că pentru perioada analizată au fost lansate măsuri ai căror indicatori de monitorizare au fost atinși. În ceea ce privește logica intervenției SDL putem aprecia că a fost coerentă. Măsurile din SDL și resursele alocate sunt suficiente pentru a genera plus valoare în teritoriu și pentru îndeplinirea indicatorilor. Indicatorii de realizare sunt adecvați și oferă o imagine clară asupra realizărilor obținute prin implementarea SDL. Resursele alocate fiecărei măsuri sunt suficiente pentru a genera realizările și rezultatele propuse.

Metoda de evaluare *interviul* s-a adresat celor 8 liderilor locali, câte unul pentru fiecare UAT componentă. În urma desfășurării interviului și a analizei răspunsurilor a rezultat faptul că activitățile prevăzute în SDL și resursele alocate sunt suficiente pentru a genera rezultatele așteptate.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Utilizarea *chestionarului* în vederea realizării evaluării prin metoda sondajului de opinie a subliniat faptul că percepția din teritoriul GAL, din punctul de vedere al participanților, este că logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală este coerentă.

Față de toate cele de mai sus apreciem faptul că logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală este coerentă.

Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

1. Criteriu: îmbunătățirea competitivității firmelor locale

Concluzii și recomandări:

Interviul s-a adresat liderilor locali care au cunoștință de situația proiectelor depuse de beneficiarii privați din teritoriul GAL. Aceștia consideră că intervenția SDL a contribuit la îmbunătățirea competitivității firmelor locale utilizând unul dintre indicatorii Redusă/Medie/Ridică. În urma aplicării metodei a reieșit indicatorul *Ridică*.

Utilizarea metodei *sondajul de opinie* a presupus adresarea unor întrebări participanților din teritoriu prin intermediul chestionarului iar aceștia au trebuit să cuantifice utilizând indicatorii Mică/Mare/Medie. Prin cele mai multe răspunsuri s-a apreciat că intervenția SDL a contribuit la îmbunătățirea competitivității firmelor locale *în mare măsură*.

Metoda *observației* a fost utilizată pe parcursul implementării SDL pe perioada supusă evaluării. Prin utilizarea acestei metode s-a ajuns la concluzia că implementarea măsurilor agricole și non-agricole a contribuit în mare măsură la îmbunătățirea competitivității firmelor locale.

2. Criteriu: gradul de ocupare a forței de muncă

Concluzii și recomandări:

Prin metoda de evaluare *analiza documentelor* s-au verificat documentele interne ale GAL pentru cuantificarea indicatorilor de realizare propuși și atinși prin proiectele depuse și selectate în apelurile de selecție. A reieșit faptul că intervenția SDL a contribuit asupra diversificării, creării și dezvoltării întreprinderilor mici din sectorul non agricol și creării de noi locuri de muncă în *măsură mare* întrucât au fost create firme noi și diferite față de ce exista în teritoriu.

Interviul adresat liderilor locali a scos în evidență faptul că strategia a contribuit și contribuie în continuare la crearea și dezvoltarea întreprinderilor mici din sectorul non-agricol și la crearea de noi locuri de muncă.

Metoda *sondajului de opinie* prin aplicarea chestionarelor adresate sectoarelor private s-a dorit evidențierea faptului că intervenția SDL-ului asupra diversificării, creării și dezvoltării întreprinderilor mici din sectorul non-agricol și creării de noi locuri de muncă a fost una pozitivă. Din analiza efectuată la nivel de chestionare reiese faptul că intervenția SDL asupra sectorului non-agricol a dus la dezvoltarea teritoriului și a posibilităților de dezvoltarea a micilor întreprinderi.

2.Criteriu: îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Concluzii si recomandări:

Analiza *datelor administrative* aferente proiectelor situate în teritoriul GAL au permis concentrarea asupra aspectelor procedurale (de exemplu, numărul de proiecte contractate și finalizate, suprafața exploatațiilor agricole, analiza criteriilor de selecție etc.) și realizărilor preliminare (de exemplu, analiza indicatorilor financiari și de realizare, în conformitate cu obiectivele strategiei).

Având în vedere stadiul implementării strategiei la data de 01.10.2018 putem afirma că Strategia de Dezvoltare Locală la momentul actual și-a atins în mare măsură obiectivele și a îndeplinit în proporție mare indicatorii asumați.

Prin utilizarea metodei *analiza documentelor* s-a evidențiat faptul că au fost atinse obiectivele strategiei în măsură medie și cu o probabilitate ridicată de atingerea a acestora în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data de 01.10.2018.

Prin utilizarea *chestionarului* ca instrument al metodei *sondaj de opinie* rezultă că obiectivele strategiei au fost într-o măsură atinse până la data de 01.10.2018 și că vor fi atinse toate obiectivele în viitor până la finalizarea perioadei de implementare a strategiei.

Factorii de succes și de insucces

Concluzii si recomandări:

Prin utilizarea metodei *analiza documentelor* s-a evidențiat faptul că din punctul de vedere al GAL, colaborarea cu factorii de decizie de la nivel local este un factor pozitiv care are o influență mare asupra implementării strategiei. Modificarea cadrului legislativ este un factor extern negativ care afectează într-o măsură mare implementarea strategiei. Criteriului de evaluare capacitatea beneficiarilor de a-și respecta angajamentele asumate în cererea de finanțare este, din punctul de vedere al GAL, un factor intern negativ care afectează în mare măsură implementarea strategiei de dezvoltare locală și rezultatele obținute.

Interviul s-a adresat liderilor locali, deoarece am considerat că aceștia au avut legătură directă cu rezultatele obținute. Acestora li s-a solicitat exprimarea măsurii în care factorii au o influență negativă asupra implementării strategiei și a rezultatelor obținute. Majoritar aceștia au fost de acord că factorii negativi au o influență, astfel: colaborarea cu factorii de decizie-influență mică, modificarea cadrului legislativ-influență mare și capacitatea beneficiarilor de a-și respecta angajamentele asumate în cererea de finanțare o influență medie.

În urma evaluării prin metoda *sondajul de opinie*, s-a evidențiat faptul că indicatorul colaborarea cu factorii de decizie este apreciat ca un factor pozitiv, modificarea cadrului legislativ are o influență mare iar capacitatea beneficiarilor de a-și respecta angajamentele asumate în cererea de finanțare are o influență mare.

Efectele negative ale factorilor menționați pot fi diminuate prin păstrarea unei legături strânse cu factorii de decizie de la nivel local și cu beneficiarii de proiecte pentru a putea interveni la timp atunci când se ivesc probleme și unei permanente actualizări legislative a documentelor aferente implementării SDL.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

Criterii

- Serviciile și infrastructurile locale în zonele rurale au fost îmbunătățite;
- Accesul la serviciile și la infrastructurile locale în zonele rurale a crescut;
- SDL a determinat crearea de oportunități de ocupare a forței de muncă.

Concluzii și recomandări:

Utilizarea metodei *analiza documentelor* s-a bazat pe cuantificarea indicatorilor propuși prin SDL și a identificării efectelor pe care implementarea proiectelor le-au generat în teritoriu.

Cea de a doua metodă folosită a fost *interviul*, în cadrul căruia s-a adresat întrebarea „în ce măsură a sprijinit intervenția SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?”, iar respondenții au apreciat că implementarea SDL sprijină în mare măsură dezvoltarea locală în zonele rurale.

SDL a sprijinit în foarte mare măsură dezvoltarea locală în zonele rurale prin îmbunătățirea serviciilor și a infrastructurii locale de bază, prin acces crescut la aceste servicii și infrastructuri din partea populației și prin crearea de oportunități de ocupare a unor locuri de muncă prin implementarea unor proiecte de către beneficiari din mediul privat.

Eficacitatea mecanismelor de implementare

Concluzii:

Pentru asigurarea implementării SDL-ului pentru teritoriul acoperit, GAL Arieșul Mare propune un management adecvat condițiilor locale prin desfășurarea unor acțiuni permanente de monitorizare și evaluare proprii axate pe valoarea adăugată a abordării LEADER.

Din perspectiva submasurii 19 LEADER din PNDR 2014-2020 este util de menționat ca SDL-ul GAL-ului crează posibilitatea unei abordări relativ omogene în privința modului în care diferiți beneficiari au putut accesa fonduri în cadrul măsurilor prevăzute.

Echipa de implementare a proiectului facilitează colaborarea între actorii locali, animarea teritoriului, evaluarea nevoilor comunităților locale, încurajând și selectarea ideilor inovatoare din perspectiva abordării LEADER, contribuind la implementarea SDL-lui.

În același timp, prin resursele umane angajate, echipa de implementare asigură mecanismele de administrare și gestionare a bugetului alocat pentru implementarea strategiei.

Recomandări:

- Sprijinirea diseminării informațiilor cu privire la obiectivele și posibilitățile de finanțare ale PNDR (2014-2020) precum și cu privire la valoarea adăugată a asocierii/cooperării între beneficiari. În acest scop, ar putea fi utilă identificarea și difuzarea celor mai bune practici sau promovarea inițiativelor pilot care implică grupuri mici de fermieri și stimularea cooperării pentru crearea de rețele și lanțuri de aprovizionare, în vederea depășirii dificultăților determinate de fragmentare și în vederea creării de noi oportunități de piață;
- Consolidarea activităților de comunicare atunci când se lansează apelurile de proiecte (în cadrul tuturor submăsurilor), prin organizarea de evenimente și întâlniri cu potențialii

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

beneficiari, cu implicarea RNDR, a Agenției Zonei Montane și a altor structuri teritoriale ale MADR.

Calendarul apelurilor de selecție

Masura	Apel de selectie (perioada)	Suma alocata/apel
M1/6B	28.12.2017 - 30.03.2018	200.000,00
	06.08.2018 - 30.10.2018	335.173,00
M2/2A	13.09.2018 - 30.10.2018	233.416,94
M3/6A	17.08.2018 - 15.10.2018	255.777,55
M4/6B	31.07.2018 - 15.09.2018	75.000,00
M5/1A	15.10.2018 - 15.11.2018	19.445,74
TOTAL		1.118.813,23

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

În perioada 17.11.2016-01.10.2018 au fost lansate 5 apeluri de selecție aferente celor 5 măsuri din SDL-ul GAL-ului Arieșul Mare.

Informațiile au fost actualizate în cadrul activității de întocmire a documentelor cu ocazia raportărilor lunare/trimestriale.

Datele provenite din sistemul de monitorizare a SDL-ului au fost utilizate pentru calcularea indicatorilor asociați întrebărilor de evaluare pentru selectarea populației participante la cercetarea pe teren ce a implicat beneficiarii și pentru realizarea analizelor adiționale.

Metoda de analiză a datelor administrative a facilitat procesul de formulare a unui răspuns cu privire la întrebările de evaluare, prin obținerea de informații cantitative cu privire la numărul proiectelor contractate/finalizate din cadrul măsurii analizate și cheltuielile publice contractate.

CONCLUZII, RECOMANDĂRI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE

Concluzii generale ale evaluării

În baza cerinței obligatorii a Uniunii Europene prevăzute prin Regulamentului European UE nr. 1303/2013 și a Regulamentului European UE nr. 1305/2013, GAL Arieșul Mare a realizat evaluarea implementării strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 29.12.2016- 01.10.2018.

În procesul de evaluare s-a constatat că la nivelul GAL Arieșul Mare abordarea LEADER a oferit prilejul comunităților locale de a explora modalități noi prin care să devină mai competitive ca urmare a valorificării resurselor locale, să creeze locuri de muncă pentru populația locală și să contribuie la creșterea calității vieții. Ca urmare a activității de animare a teritoriului a fost pusă în aplicare metoda de „jos în sus” de implicare a actorilor locali atât în perioada de scriere a strategiei cât și în cea de implementare.

Din punctul de vedere al interesului pentru accesarea măsurilor din strategie s-a constatat o diferențiere în funcție de competențele și domeniul de activitate căruia partenerii/ beneficiarii îi aparțin.

S-a constatat o întârziere a depunerilor de proiecte de către reprezentanții autorităților publice locale datorită faptului că în aceeași perioadă de timp a fost lansată sesiune de selecție de proiecte prin PNDL cu valoarea proiectelor mult mai mare decât a celor depuse la GAL. Din perspectiva partenerilor societății civile, ONG-uri, acestea se regăsesc indirect în proiectele de structură socială în calitate de parteneri sau chiar aplicant pe măsurile din POCU.

Activitatea de evaluare a strategiei GAL Arieșul Mare a fost folosită triangularea metodelor de evaluare și a surselor de date. Cele 3 metode și tehnici de evaluare utilizate în procesul de evaluare, calitative și cantitative, au ținut cont de toate datele, sursele și informațiile disponibile la momentul desfășurării activității și care au asigurat complementaritatea datelor obținute. În vederea acceptabilității rezultatelor evaluării de către factorii interesați, evaluarea a fost abordată participativ prin implicarea partenerilor, actorilor locali și a beneficiarilor de proiecte în etape procesului de evaluare.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

În opinia evaluatorilor implementarea strategiei de dezvoltare locală a GAL Arieșul Mare răspunde temelor și întrebărilor de evaluare după cum urmează: logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este relevantă față de nevoile socio- economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului

- logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală este coerentă
- obiectivele strategiei au fost atinse în mare măsură, iar probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării este ridicată
- factorii interni și externi care au influențat implementarea strategiei și obținerea rezultatelor în măsură medie
- implementarea metodei LEADER a adus beneficii prin îmbunătățirea guvernantei locale și rezultatele obținute prin implementarea strategiei

Recomandări aferente întrebărilor de evaluare

Cadrul întrebărilor de evaluare a fost stabilit pentru a răspunde temelor de evaluare comune și a celor proprii GAL-ului Arieșul Mare și a corespuns momentului și perioadei de desfășurare a procesului de evaluare. Pe parcursul implementării strategiei întrebările de evaluare vor fi adaptate ținând cont de rezultatele obținute.

În opinia evaluatorilor succesul implemetării SDL prin submăsura 19.2 este legat și de submăsura 19.4 care asigură sustenabilitatea echipei de proiect pe toată perioada de implementare a programului, motiv pentru care includerea evaluării activităților desfășurate de echipa de proiect ar fi oportună.

Lecții învățate, cu aplicabilitate în viitor

Lecțiile învățate sunt următoarele:

1. Deși Strategia de Dezvoltare Locală a GAL Arieșul Mare este una structurată și adaptată nevoilor teritoriului, periodic este necesară actualizarea acesteia.
2. Activitatea GAL Arieșul Mare trebuie evaluată periodic pentru a se constata ce funcționează și ce nu funcționează și, mai ales, ce anume putem face pentru îmbunătățirea implementării și rezultatelor.
3. Va trebui pus un accent deosebit pe creșterea calității interacțiunilor dintre actorii locali și furnizorii de resurse externi sau partenerii instituționali, organizarea actorilor locali în diferite forme de parteneriate, rețele, grupuri de interese și de solidaritate pentru a accesa fonduri europene, sensibilizarea cu privire la identitățile locale și la imaginea sau reputația zonei, favorizarea și încurajarea tinerei generații să își coreleze perspectivele viitoare cu o viziune a zonei în care trăiesc, implicarea diferiților actori într- un mod dinamic și interactiv de învățare socială, lărgirea grupului de potențiali beneficiari, o mobilizare locală sporită și încurajarea indirectă a non-beneficiarilor de a participa la procesul de dezvoltare locală.
4. În urma activitatilor de animare a teritoriului GAL Arieșul Mare s-a constatat faptul că măsura M2/2A (dezvoltarea exploatațiilor agricole) nu mai prezintă un interes ridicat, ca urmare se va propune diminuarea locării financiare pentru această măsură.
5. Se constată în ultima perioadă faptul că pentru măsura pentru investiții publice (M1/6B) se prezintă mai mult interes, ca urmare se va propune majorarea alocării financiare pentru această măsură.

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0751 213 018; Fax 0372 877 088; e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Actualul proces de evaluare a reprezentat un bun prilej de a măsura și analiza rezultatele obținute în implementarea strategiei de dezvoltare locală a GAL Arieșul Mare în vederea îmbunătățirii capacității managementului organizațional privind analiza și decizia, perfecționarea metodologiei de monitorizare, evaluare și control al activităților, precum și dobândirea de competențe sporite pentru echipa de proiect.

Programul LEADER nu reprezintă doar un prilej de implementare a unor măsuri, ci o metodă de mobilizare și promovare a dezvoltării rurale a comunităților prin adaptarea deciziilor la nevoile extrem de diverse ale acestora. Modul prin care se face dezvoltarea rurală sub responsabilitatea comunităților în cadrul programului LEADER reprezintă fața umană a PNDR și aceasta asigură viabilitatea și succesul în viitor.

ANEXE:

- Decizia Consiliului Director nr. 1/27.02.2019 privind aprobarea Raportului de evaluare;
- Anexa 3 - Raport privind evaluarea performanțelor.

Vodă Iulia Eufania - Manager GAL

Horvath Ana Cosmina Victoria - Responsabil cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor

Roș Radu Ioan - Responsabil cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor

Aprobat - reprezentant legal

Mihai Morar - Președinte GAL Arieșul Mare

27.02.2019

Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Tel. mobil 0730 651 943; 0751 213 018

e-mail: galariesulmare@yahoo.com

Decizia nr. 2 / 27.02.2019

a Consiliului Director al Asociației Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE

Consiliul Director al Asociației Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE întrunit în ședință la data de 27.02.2019 în loc. Cionești nr 11, comuna Albac, județul Alba

Având în vedere deschiderea apelurilor de selecție derulate prin GAL ARIESUL MARE,

În baza:

- prevederilor Hotărârii nr. 14 a Adunării Generale a asociaților Asociației Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE,
- prevederilor art. 24 al Statutului Asociației Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE,

DECIDE

Art.1 Se aproba Raportul de evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Arieșul Mare pentru perioada 29.12.2016 – 30.09.2018.

Cu ducerea la îndeplinire a prezentei decizii se însărcinează domnul Morar Lucian Mihai – președinte al Asociației Grupul de Acțiune Locală ARIEȘUL MARE și echipa de implementare a SDL.

Membrii Consiliului Director:

Morar Lucian Mihai

Stan Dorel

Mates Ioan

ANEXA 3 - RAPORT PRIVIND EVALUAREA PERFORMANTELOR**GAL ARIESUL MARE****30-Sep-19****Raport privind evaluarea performanțelor****CATEGORIE DE EVALUARE**

Grad de contractare	Plafonul minim	Total alocare SDL*	Valoarea proiectelor contractate*	Grad de contractare	PENALIZARE
	60%	1.398.503,31	150.000,00	11%	60%

Nivelul plăților	Plafonul minim	Total alocare SDL*	Suma plătită*	Nivelul plăților	PENALIZARE
	20%	1.398.503,31	67.770,71	4,85%	25%

Rata de eroare	Plafonul maxim	Nr. proiecte depuse la AFIR	Nr. proiecte declarate eligibile la AFIR	Rata de eroare***	PENALIZARE
	30%	4	4	0	0%

Eficiența animării	proiecte depuse > proiecte selectate	Valoarea proiectelor depuse la GAL**	Alocarea sesiunii**	Diferența	PENALIZARE
		0	0	0	10%

Atenție! Toate sumele vor fi exprimate în euro

* Valorile vor include și sumele aferente costurilor de funcționare (sm 19.4)

** Va fi indicată valoarea proiectelor depuse în sesiunea care a fost supralicitată.

*** Rata de eroare se calculează împărțind diferența dintre nr. proiectelor depuse la AFIR și nr. proiectelor declarate eligibile la AFIR, la nr. proiectelor depuse la AFIR. Nu vor fi luate în calcul proiectele selectate în urma Apelurilor lansate în anul 2017.

